

Bjørn Berg og Hege Knudsmoen

«Fortsatte studier eller ut i arbeid?»

Kandidatundersøkelse av faglærerutdanninger og
praktisk-pedagogisk utdanning
ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2011–2013

Høgskolen i Hedmark
Oppdragsrapport nr. 1 – 2015

Høgskolen i Hedmark

Fulltekstutgave

Utgivelsessted: Elverum

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Forfatteren er selv ansvarlig for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for Høgskolens syn.

I Høgskolen i Hedmarks oppdragsrapportserie publiseres FoU-arbeid som er eksternt finansiert, enten eksternt fullfinansiert som oppdragsprosjekt eller eksternt delfinansiert som bidragsprosjekt.

Oppdragsrapport nr. 1 – 2015
© Forfatterne/Høgskolen i Hedmark
ISBN: 978-82-7671-961-1
ISSN: 1501-8571

Høgskolen i Hedmark

Tittel: «Fortsatte studier eller ut i arbeid?» Kandidatundersøkelse av faglærerutdanninger og praktisk-pedagogisk utdanning ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2011–2013			
Forfattere: Bjørn Berg og Hege Knudsmoen			
Nummer: 1	År: 2015	Sider: 59	ISBN: 978-82-7671-961-1 ISSN: 1501-8571
Oppdragsgiver:			
Emneord: Spørreundersøkelse BA-kandidater, faglærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning, overgang utdanning og arbeidsliv			
Sammendrag: <p>Denne rapporten omhandler kandidater som avsluttet sine studier med praktisk-pedagogisk utdanning og som faglærere i kroppsøving og idrettsfag og musikk i perioden 2011–2013. Senter for praksisrettet utdanning (SePU) ved Høgskolen i Hedmark har utført oppdraget på vegne av Høgskolen i Hedmark. Hovedformålet med undersøkelsen har vært å få en tilbakemelding fra de ferdig utdannede kandidatene etter overgangen til arbeidslivet om arbeidssituasjonen og sammenhengen mellom utdanningen og de stillingene de har fått. Denne rapporten er den tredje i en rekke som omhandler denne overgangen for ulike profesjonskandidater og bachelorgrupper ved Høgskolen i Hedmark (Knudsmoen og Berg 2013, Berg og Knudsmoen 2014).</p> <p>Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av Quest Back som en spørreundersøkelse rettet mot kandidater som fikk vitnemål fra 2011 til 2013 på utdanningene nevnt ovenfor. For musikkutdanningen ble første kull uteksaminert i 2012. I alt fikk 334 kandidater vitnemål. Svarprosenten var 41,3. Dette er noenlunde likt med tilsvarende undersøkelser for BA-studenter. (Arnesen 2010, Karrieresenteret og TNS Gallup 2011, Rambøll 2008, Støren mfl 2012.)</p> <p>Gjennomgående hovedtemaene i undersøkelsen: begrunnelser for valg av studietilbud ved høgskolen, grad av tilfredshet med utdanningen, utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet, utdanningens grad av samsvar med forventninger, behov for videreutdanning, anbefalinger av studiet til andre og forslag til mulige forbedringer av studietilbudet.</p> <p>63 prosent av kandidatene var i jobb etter fullført utdanning, men mange av faglærerkandidatene hadde fortsatt med videre utdanning. 6 prosent var arbeidssøkende. Av kandidatene i jobb var 6 av 10 i faste stillinger, men 16 prosent jobbet i andre stillinger enn de var utdannet for. De aller fleste kandidatene jobbet i offentlig sektor. De fleste kandidatene jobbet i Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus. Bare 1/3 av kandidatene var fornøyd med den oppfølgingen og veiledningen de hadde fått i arbeidslivet.</p> <p>Kandidatene vurderte sin kompetanse gjennomgående positivt på områder som arbeidslivskompetanse, kommunikasjons- og formidlingskompetanse, generelle ferdigheter og lederevner selv om det var en del områder som de mente de burde hatt mer trening på. De mente også at gjennom studiet burde hatt mer kontakt med arbeidslivet.</p> <p>43 prosent av kandidatene mente at utdanningen deres var attraktiv i arbeidsmarkedet i konkurranse med tilsvarende utdanninger, mens 25 prosent mente at den var lite attraktiv. Likevel ga 2/3 av kandidatene uttrykk for at de var fornøyd med den utdanningen de hadde fått ved Høgskolen i Hedmark. 10 prosent var misfornøyd, men ingen var svært misfornøyd. 53 prosent av kandidatene ville valgt det samme studiet på nytt og 25 prosent svarte at de ikke ville gjort det. 77 prosent ville anbefalt studiet de hadde gjennomført til andre.</p>			

Hedmark University College

Title: «Continued studies or into work?» Survey from selected candidate from subject education and practice educational training at Hedmark University College ended in 2011–2013			
Authors: Bjørn Berg and Hege Knudsmoen			
Number: 1	Year: 2015	Pages: 59	ISBN: 978-82-7671-961-1 ISSN: 1501-8571
Financed by:			
Keywords: Survey among candidates, Subject Teacher Education, educational theory and practice, the transition from education and employment			
Summary: <p>This report concerns the candidates completed their studies with subject education and practice educational training ended in the period 2011–2013. The Centre for Studies of Educational Practice (SePU) at Hedmark University College has conducted the report on behalf of Hedmark University College. The main purpose of the survey was to obtain feedback from the finished educated candidates for transition to work, about the employment situation and the relationship between education and the jobs they have received. This report is the third in a series that deals with this transition for various professional graduates and bachelorgroups at Hedmark University College (Knudsmoen and Berg 2013, Berg and Knudsmoen 2014).</p> <p>The survey was conducted using QuestBack as a survey aimed at candidates who received diplomas from 2011 to 2013 on programs mentioned above. For the subject music education was first Class graduated in 2012. In all, 334 candidates received their diplomas in that period in the selected group. The response rate was 41.3. This is fairly equally with similar studies for BA students (Arnesen 2010, Career Center and TNS Gallup 2011, Ramboll 2008 Storen et al. 2012).</p> <p>Consistently the main themes in the survey: justifications for the choice of study at the college, degree of satisfaction with education, education relevance to the workplace, education level of compliance with expectations, needs for higher education, the recommendations of the study to others and suggestions for possible improvements of the educational program.</p> <p>63 percent of graduates were employed after completing education but many of teacher candidates had continued with further education. 6 percent were seeking employment. Candidates in job were 6 of 10 in permanent positions, but 16 percent worked in other positions than they were trained for or educated in. Most candidates worked in the public sector. Most candidates worked in Hedmark, Oppland, Oslo and Akershus. Only one third of the candidates were satisfied with the monitoring and guidance they had received in the workplace.</p> <p>Candidates assessed their competence consistently positive in areas such as employment skills, communication and outreach skills, general skills and leadership ability even though it was part areas that they felt they should have had more training. They also believed that throughout the study should have had more contact with working life.</p> <p>43 percent of the candidates believed that their education was attractive in the labor market in competition with similar programs, while 25 percent felt it was unattractive. Nevertheless gave 2/3 of candidates indicated that they were satisfied with the education they had received at Hedmark University College. 10 percent were dissatisfied, but none were very dissatisfied. 53 per cent of graduates would choose the same program again and 25 percent responded that they would not do it. 77 percent would recommend the study.</p>			

Innhold

1. Innledning	6
2. Gjennomføring av kandidatundersøkelsen	8
2.1 Organisering og tilrettelegging	8
2.2 Metode og gjennomføring	8
2.3 Utvalg og svarprosent	9
2.4 Spørreundersøkelsens innhold	10
3. Funn fra kandidatundersøkelsen	11
3.1 Bakgrunnsvariabler	11
3.2 Kandidatenes valg av studietilbud og vurdering av BA-utdanningene	12
3.2.1 Hvilke yrkesmuligheter ble vektlagt ved valg av studietilbud	12
3.2.2 Informasjon om BA-utdanningene	14
3.2.3 Sosiale variabler med betydning for rekruttering til HH	16
3.3 Kandidatenes situasjon i forhold til arbeid/videre studier	18
3.3.1 Kandidatenes arbeidsforhold	18
3.3.2 Jobbsøking	21
3.3.3 Faktorer av betydning ved søking av relevant jobb	23
3.3.4 Oppfølging/veiledning i overgangen til arbeidslivet	27
3.4 Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet	28
3.4.1 Attraktivitet i arbeidsmarkedet og tilfredshet med egen utdanning	28
3.4.2 Kandidatenes vurdering av arbeidslivskompetanse	30
3.4.3 Kandidatenes vurdering av kompetanse i kommunikasjon og formidling	32
3.4.4 Kandidatenes vurdering av generelle ferdigheter	34
3.4.5 Kandidatenes vurdering av lederevner	35
3.4.6 Behov for videreutdanning eller spesialisering	37
3.5 Mulige forbedringer i studietilbudet og anbefalinger til andre	39
3.5.1 Gjenvalg og generelle forbedringsforslag	39
3.5.2 Anbefalinger til andre	40
4. Oppsummering	43
Litteraturliste	48
Vedlegg	49

1. Innledning

Høgskolen i Hedmark gjennomførte sin første større kandidatundersøkelse høsten 2012. Den ble publisert i begynnelsen av 2013 og omhandlet profesjonsutdanningene ved høgskolen: allmennlærerutdanningen, førskolelærerutdanningen og sykepleierutdanningen. Kandidater som avsluttet utdanningene i 2010 og 2011 var målgruppen (Knudsmoen og Berg 2013).

En ny kandidatundersøkelse ble gjennomført høsten 2013. Den gangen ønsket høgskolen å se på kandidater som hadde en mindre direkte forbindelse mellom utdanning og yrke enn profesjonsutdanningene. Følgende studier ble undersøkt: BA i music management og BA i musikkproduksjon (Rena), BA i folkehelse (Elverum), BA i landbruksteknikk (Blæstad) og BA i utmarksforvaltning (Evenstad), og BA i animasjon, BA i visuell simulering og BA i virtuell kunst og design (Hamar). Kandidater som avla avsluttende eksamen i 2011 og 2012 var målgruppen, men for BA i music management, BA i landbruksteknikk og BA i utmarksforvaltning ble også 2010 kullet inkludert pga. få kandidater og i hovedsak samme studieopplegg disse tre årene (Berg og Knudsmoen 2014).

Høgskolen i Hedmark har en bred studieportefølje. Ledelsen ved høgskolen har derfor ønsket å gå videre med kandidatundersøkelser for å få et mer fullstendig bilde av hvor de ferdige utdannede kandidatene arbeider og erfaringene de har ved overgangen til arbeidslivet. Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SEPU) ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (LUNA) ble derfor kontaktet høsten 2014 og bedt om å foreta en ny undersøkelse av andre bachelorkandidater. Denne tredje kandidatundersøkelsen omfatter kandidater som fullførte praktisk-pedagogisk utdanning og faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag i 2011–2013, og faglærerutdanning i musikk i 2012–2013.

I alle tre kandidatundersøkelsene har vi sett noe på tidligere generelle kandidatundersøkelser som de større universitetene og handelshøgskolen har gjennomført fordi disse undersøkelsene har relevante data om arbeidslivet og yrkeserfaringer og indikerer hvilke overgangsutfordringer som er mest synlige. (Jfr. Arnesen 2010, Karrieresenteret og TNS Gallup 2011 og Rambøll 2008, Støren mfl. 2012). For øvrig har vi lagt vekt på å gjøre denne tredje undersøkelsen mest mulig lik de to foregående slik at det er mulig å se på forskjeller og likheter mellom profesjonsutdanningene og andre bachelorutdanninger ved høgskolen, men det er gjort noen mindre revisjoner for å tilpasse undersøkelsen til de enkelte BA-utdanningene.

Hensikten med kandidatundersøkelsene er å skaffe seg en oversikt over kandidatenes møte med arbeidsmarkedet og et innblikk i overgangen til arbeidslivet. I tillegg er det av stor betydning å få kandidatenes vurdering av sine bachelorstudier etter at de har noe arbeidslivserfaring. Spesielt

viktig er det å få mer kunnskap om hvordan kandidatene etablerer seg i arbeidsmarkedet og i hvilken grad utdanningene er velegnet til å skaffe dem et framtidig yrke. De gjennomgående hovedtemaene i alle de tre undersøkelsene er: begrunnelser for valg av studietilbud ved høyskolen, grad av tilfredshet med utdanningen, utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet, utdanningens grad av samsvar med forventninger, behov for videreutdanning, anbefalinger av studiet til andre og forslag til mulige forbedringer av studietilbudet.

2. Gjennomføring av kandidatundersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført i november og desember 2014 som en nettbasert spørreundersøkelse. Ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen var førsteamanuensis Bjørn Berg og høskolelektor Hege Knudsmoen. Forskningsleder professor Thomas Nordahl har bidratt i kvalitetssikringen av rapporten og administrativ leder, høskolelektor Lars Arild Myhr, har deltatt i den praktiske tilretteleggingen ved SEPU. Kurs og oppdragsenheten ved Hanne Furuheim, avdeling for økonomi og ledelsesfag på Campus Rena hadde ansvaret for den praktiske gjennomføringen av datainnsamlingen ved hjelp av Quest Back. Representant for oppdragsgiver var prorektor Anna L. Ottosen.

2.1 Organisering og tilrettelegging

I møte med oppdragsgiver, studielederne for de utvalgte utdanningene, praktisk-pedagogisk utdanning, faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag og faglærerutdanning i musikk, og de ansvarlige for undersøkelsen, ble det besluttet at kandidatundersøkelsen skulle omfatte kandidater som avsluttet sine studier i 2011, 2012 og 2013. For faglærerutdanning i musikk ble imidlertid første kull uteksaminert i 2012. Studieadministrasjonen ved Høgskolen i Hedmark og avdelingsadministrasjonene for de aktuelle studiene skaffet til veie lister over kandidatene. Listene inneholdt e-postadresser og telefonnumre til kandidatene på det tidspunkt de avla eksamen ved høgskolen i Hedmark. Til sammen 334 kandidater tilhørte de utvalgte kullene.

2.2 Metode og gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført som en nettbasert spørreundersøkelse ved hjelp av Quest Back. Temaene for undersøkelsen tok utgangspunkt i spørreundersøkelsen som ble gjennomført for kandidatene på profesjonsutdanningene i 2012 og utvalgte bachelorutdanninger i 2013. Dermed har vi fortsatt med noen tema fra de undersøkelsene som tidligere var gjennomført om studentenes studietilfredshet på høgskolen. I tillegg kom en del tema fra andre kandidatundersøkelser som er gjennomført i senere år og som omhandler overgangen til arbeidslivet. Hensikten med dette var å ha en mulighet for å sammenligne med kandidater fra andre studiesteder og deres resultater om overgangen fra studier til arbeidslivet.

Samtlige kandidater ble kontaktet per e-post i november 2013 ved hjelp av Quest Back og det ble purret to ganger per e-post. Svarprosenten var fortsatt lav. Ut fra erfaringene vi gjorde med fjorårets undersøkelse av utvalgte bachelorutdanninger, satte vi derfor inn en siste purrerunde ved å ringe samtlige kandidater på mobiltelefon. Kandidater som ikke svarte ved første anrop ble forsøkt oppringt en gang på nytt. Fem av telefonnumrene var ugyldige og i 51 tilfeller oppnådde vi ikke telefonkontakt med kandidaten. Gjennom denne prosessen ble 22 e-postadresser endret. Undersøkelsen ble lukket like før jul og hadde da til sammen 138 svar.

2.3 Utvalg og svarprosent

Vi mener å ha nådd 334 av informantene med denne kandidatundersøkelsen, og når 138 har besvart utgjør det omlag 41 prosent.

Studiet	Antall kandidater	Totalt	Antall svar	Prosent
Praktisk-pedagogisk utdanning (Hamar) (heltid og deltid)	2011: 85 2012: 45 2013: 53	183	81	44,3
Faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag (Elverum)	2011: 30 2012: 39 2013: 53	122	44	36,1
Faglærerutdanning i musikk (Hamar)	2012: 13 2013: 16	29	13	44,8
Til sammen		334	138	41,3

Tabell 1. Kandidatgrupper, antall og svarprosent.

Svarprosenten i denne undersøkelsen er lavere enn ønskelig og ca. 8 prosent lavere enn kandidatundersøkelsen fra 2013. På den annen side var den klart bedre enn kandidatundersøkelsen for profesjonsutdanningene i 2013. Den lave svarprosenten bekrefter for så vidt en erfaring som flere slike undersøkelser ser ut til å slite med. Svarprosenten i denne kandidatundersøkelsen er noe høyere enn tilfredshetsundersøkelsene som gjennomføres for studentene på campus. Korrigert for de kandidatene som vi ikke hadde telefonnummer til, er svarprosenten på 42 prosent. Vi minner også om at det var over 50 kandidater vi ikke nådde fram til per telefon. Svarprosentene kan derfor være noe høyere enn det som vises i tabell 2.1.

Siden antallet kandidater på hvert kull ikke er spesielt store har vi i våre analyser ikke skilt mellom årskullene. Kullene har dessuten hatt samme studieopplegg. Vi har kontrollert for kjønnsforskjeller mellom de ulike BA studiene som inngår i denne kandidatundersøkelsen, og dersom spesielle forskjeller har dukket opp vil dette være kommentert i teksten.

2.4 Spørreundersøkelsens innhold

Denne kandidatundersøkelsen er en videreføring av to tidligere kandidatundersøkelser for profesjonsutdanningene og for utvalgte BA-utdanninger ved Høgskolen i Hedmark (Knudsmoen og Berg 2013, Berg og Knudsmoen 2014). Spørrebatteriet som ble utviklet da, ble i hovedsak basert på tilsvarende kandidatundersøkelser og noe fra tilfredshetsundersøkelsene ved høgskolen. Primære kilder for utvikling av spørreundersøkelsen var kartlegging av karriereløp etter endt utdanning for kandidater ved Høgskolen i Bergen, Norges Handelshøyskole og Universitetet i Bergen, uteksaminert i 2009 (Karrieresenteret og TNS Gallup 2011) og en resultatrapport ved Universitetet i Oslo om arbeidslivstilknytning og tilfredshet med egen utdanning blant kandidater utdannet i perioden 2005–2007 (Rambøll 2008). Videre har vi sett på NIFUs kandidatundersøkelser (Arnesen 2010, Støren mfl. 2012).

I denne 2014-utgaven av kandidatundersøkelsen har vi stort sett beholdt de endringene vi gjorde fra kandidatundersøkelsen i 2012 til 2013 gjennomføringen.

Den viktigste bakgrunnsvariabelen er hvilken bachelorutdanning som er gjennomført. Det gir samtidig data om studiested. Dermed har vi mulighet til å sammenlikne med profesjonsbachelorutdanningene og med studiestedene. Vi har sløyet spørsmål om årskull siden vi i forrige runde ikke fant forskjeller mellom disse, men også fordi disse bachelorutdanningene ikke har endret seg vesentlig mellom de kullene vi undersøkte/henvendte oss til.

Begrunnelsene for studievalg er med i undersøkelsen, og disse er koblet sammen med valg i forhold til yrkesmuligheter. Videre var det spørsmål om hvor de hadde skaffet seg informasjon om BA-utdanningene ved høgskolen, og om de forventningene som ble skapt gjennom denne informasjonen ble innfridd gjennom studiet.

En viktig del av undersøkelsen tok sikte på å klarlegge overgangen til arbeidslivet gjennom spørsmål om relevant arbeid, arbeidsforhold, overgangen fra utdanning til arbeid og om det hadde vært vanskelig å skaffe seg en relevant jobb. Inkludert var også et spørsmålsbatteri om hvilke faktorer kandidatene hadde vektlagt når de søkte sin første relevante jobb, og om denne jobben var på hel- eller deltid. Det ble også spurt om kandidatene var fornøyd med oppfølgingen på arbeidsplassen i sin første jobb.

Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet er klarlagt gjennom spørrebatterier som omfattet arbeidslivskompetanse, utvikling av kommunikasjons- og formidlingskompetanse og utvikling av lederevner, og de ble også spurt om generelle kognitive ferdigheter og resultatorientering. Kandidatene ble spurt om de ville valgt den samme utdanningen på nytt og om de ville anbefale utdanningen til andre. Til slutt ble de også spurt om hva de ville framheve ved utdanningen på høgskolen.

Den elektroniske undersøkelsen var beregnet til å ta ca. 20 til 25 minutter å besvare.

3. Funn fra kandidatundersøkelsen

3.1 Bakgrunnsvariabler

I mange av tabellene i denne rapporten er fullført utdanning for kandidaten brukt som den viktigste bakgrunnsvariabelen, og denne variabelen henger også sammen med studiested. Tabellen i forrige kapittel viste antall kandidater og svarprosjenter for den enkelte utdanning. For flere av variablene er det ikke forskjeller mellom de ulike kandidatenes oppfatninger. I så fall presenteres data samlet og disse vil i mange tilfeller bli sammenliknet i teksten med tilsvarende data fra den tidligere undersøkelsen av bachelorkandidatene på profesjonsutdanningene og undersøkelsen av kandidatene på utvalgte BA-utdanninger, (se kap 1 avsnitt 1 og 2).

I tabellen nedenfor er kjønnsfordelingen i de tre undersøkte studiene gjengitt.

	Kvinner Antall	Kvinner Prosent	Menn Antall	Menn Prosent	Antall totalt
Praktisk-pedagogisk utdanning	54	68	25	32	79
BA-utdanning i kroppsøving og idrettsfag	21	48	23	52	44
BA-utdanning i musikk	6	46	7	54	13

Tabell 2. Kjønnsfordeling i svarergruppene, antall og prosent.

Fordelingen mellom kjønn er forholdsvis lik i de to BA-utdanningene. Innenfor praktisk-pedagogisk utdanning er omtrent 1/3 menn og 2/3 kvinner. Gruppene i denne undersøkelsen er forholdsvis små slik at det er lite grunnlag for å analysere kjønnsforskjeller, men vi har kontrollert for kjønnsforskjeller når det gjelder sentrale spørsmålsbatterier i undersøkelsen.

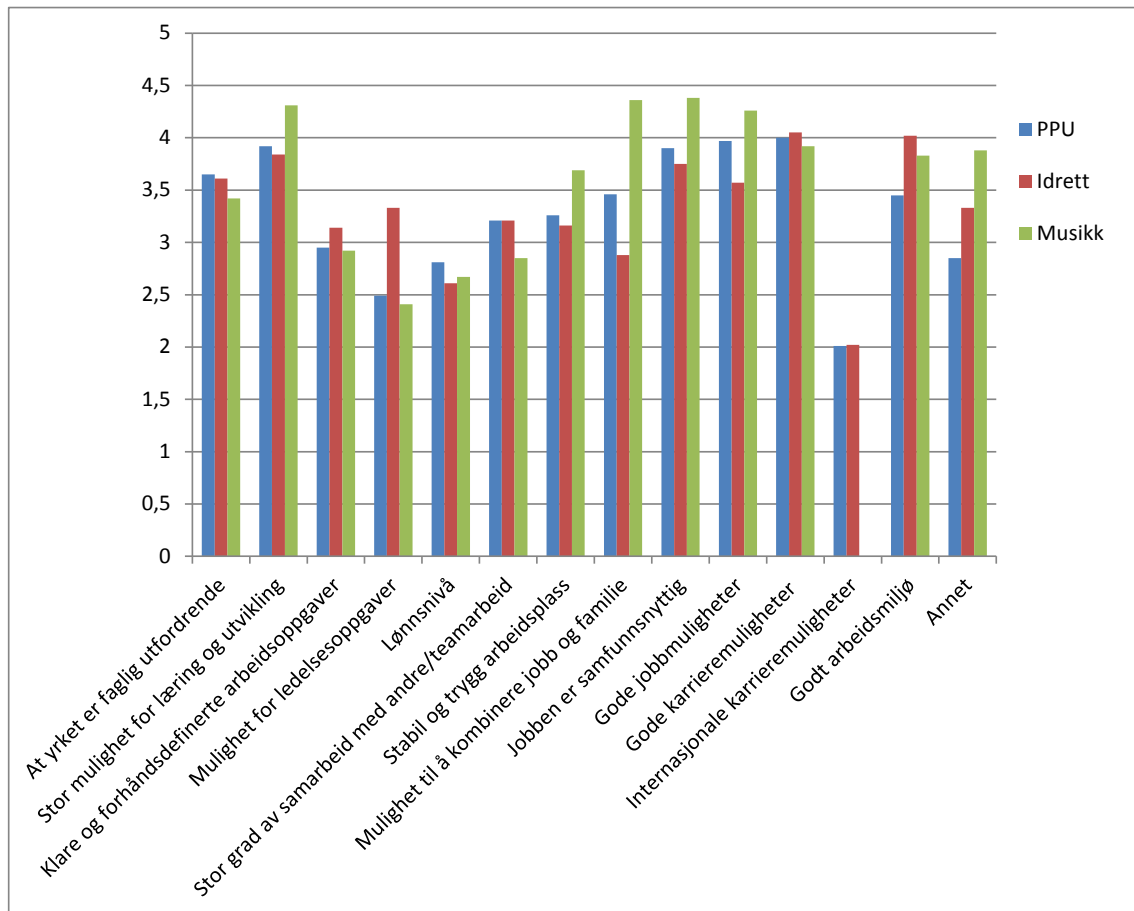
3.2 Kandidatenes valg av studietilbud og vurdering av BA-utdanningene

Innledningsvis ble kandidatene spurt om sine yrkesvalg på det tidspunkt de søkte utdanningen. De ble også spurt om hvor de fikk informasjon om studiet og om denne informasjonene var i overensstemmelse med erfaringene når de gjennomførte studiet. Det ble samtidig trukket inn noen sosiale variabler ved valg av studiested og om de jobbet ved siden av studiet.

3.2.1 Hvilke yrkesmuligheter ble vektlagt ved valg av studietilbud

Kandidatene ble bedt om å besvare følgende spørsmål: Hvilke yrkesmessige forhold vektla du i valg av studietilbud?

1. At yrket er faglig utfordrende
2. Stor mulighet for læring og utvikling
3. Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
4. Mulighet for ledelsesoppgaver
5. Lønnsnivå
6. Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
7. Stabil og trygg arbeidsplass
8. Mulighet til å kombinere jobb og familie
9. Jobben er samfunnsnyttig
10. Gode jobbmuligheter
11. Gode karrieremuligheter
12. Internasjonale karrieremuligheter
13. Godt arbeidsmiljø
14. Annet [skriv inn]

Figur 3.1 Vurdering av yrkesmuligheter ved valg av studietilbud. Gjennomsnitt. N = 137

Kandidatene vurderte etter skalaen; i svært stor grad, i stor grad, verken–eller, i liten grad, i svært liten grad og vet ikke. Kategorien vet ikke er tatt ut i alle figurene og spørsmålene er snudd slik at 5 er i svært stor grad og 1 er i svært liten grad. Jo høyere gjennomsnittlig verdi på søylene desto mer vektla kandidatene de ulike variablene i sitt yrkesvalg innenfor de ulike BA utdanningene.

Mest vektlagt ble i gjennomsnitt utsagn 9 «jobben er samfunnsnyttig». Dernest kom «store muligheter for læring og utvikling» (2). På de neste plassene finner vi utsagnene som har med gode jobbmuligheter og en trygg arbeidsplass å gjøre (10, 7), muligheten for å kombinere jobb og familie (8) og at yrket er faglig utfordrende (1) og at arbeidsmiljøet er godt (13). Minst vekt la kandidatene på internasjonale karrieremuligheter (12) som kom klart nederst, og kandidatene la heller ikke særlig vekt på lønnsnivå eller mulighet for ledelsesoppgaver. Begge disse hadde snitt på verken–eller. Tre spørsmål ga signifikante forskjeller mellom gruppene.

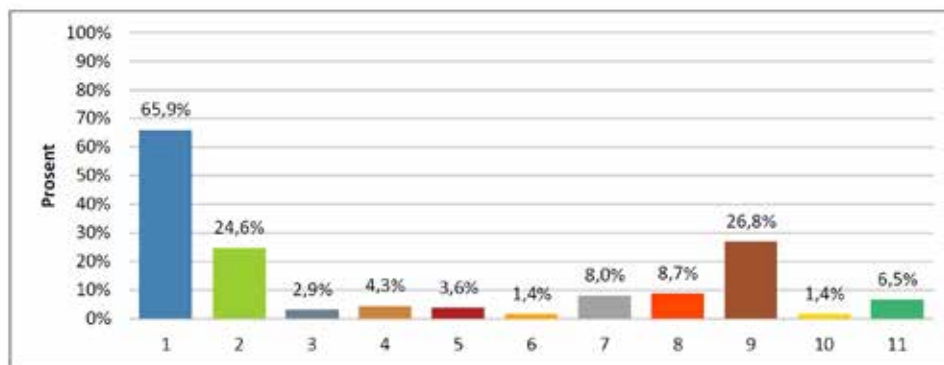
Spørsmålene 4, 8 og 9 viste forskjeller i prioriteringene mellom våre tre kandidatgrupper. Det var særlig kandidatene fra faglærerutdanningen i kroppsøving og idrettsfag som la vekt på mulighetene for ledelsesoppgaver (4), mens nær halvparten av kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning svarte i liten eller svært liten grad. Av kandidatene med faglærerutdanning i musikk svarte 46 prosent verken–eller og de øvrige i liten eller svært liten grad. Figuren viser også at det

er først og fremst kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning som legger mest vekt på at det er mulig å kombinere jobb og familie (7), og de legger også mer vekt på at yrket er samfunnsnyttig (8) enn de to øvrige gruppene.

I vår undersøkelse av profesjonskandidatene fant vi også at jobbens samfunnsnytte skåret høyt, mens BA-utdanningen i vår forrige undersøkelse ga stor spredning på dette utsagnet (Berg og Knudsmoen 2014, s 17). Våre tidligere undersøkelser ga høy skåre både på jobbmuligheter og mulighetene for læring og utvikling (10, 2) slik som vi også fant i denne undersøkelsen. Samlet har svarene fra disse kandidatene store likhetstrekk med den profilen vi fant i svarene fra profesjonsutdanningskandidatene.

3.2.2 Informasjon om BA-utdanningene

Kandidatene ble spurt om hvor de fikk informasjon om den utdanningene som de hadde gjennomført, og svarene er gjengitt i figuren nedenfor.

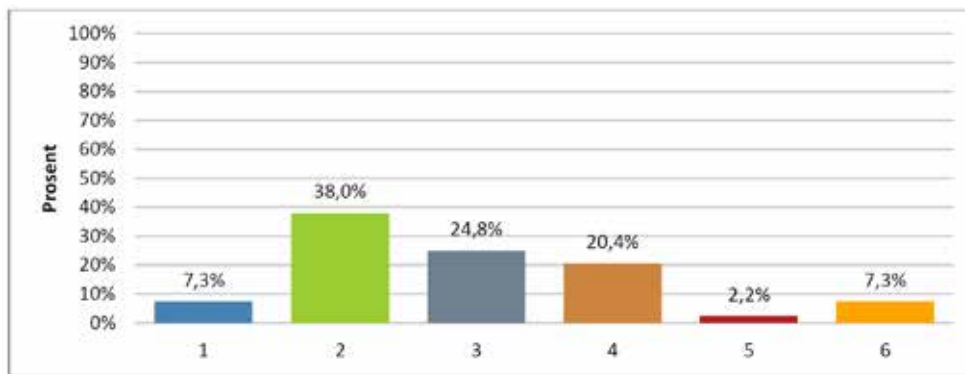

Figur 3.2 Hvilken informasjonskanaler var av størst betydning i prosent. N = 138

1. Høgskolen nettsider, 66 prosent
2. Samordna opptak, 25 prosent
3. Rekrutteringskampanje, 3 prosent
4. Rådgiver i videregående skole, 4 prosent
5. Utdanningsmesser, 4 prosent
6. Annonsering, 1 prosent
7. Studieadministrasjonen, 8 prosent
8. Fra familie, 9 prosent
9. Fra andre studenter og venner, 27 prosent
10. Sosiale medier, 1 prosent
11. Andre, 7 prosent

I denne undersøkelsen kom høgskolens nettsteder svært høyt som informasjonskanal om studiene. 2/3 av kandidatene oppga dette som det viktigste informasjonsstedet. Dette kan skyldes at praktisk-pedagogisk utdanning har lokalt opptak. Dermed er samordnet opptak ikke noen informasjonskanal for dette studiet og kommer derfor noe lavere enn i våre tidligere undersøkelser (Knudsmoen og Berg 2013, Berg og Knudsmoen 2014). De to BA-utdanningene som er med i denne undersøkelsen kom imidlertid ut med omtrent samme verdier som i våre tidligere undersøkelser og 54 prosent oppga høgskolens nettsider. Dette ga det samme totalbildet som de tidligere undersøkelsene har vist. De tre ubetinget viktigste informasjonskildene til høgskolens studier var høgskolens nettsider, samordnet opptak og andre studenter og venner. Alle de øvrige informasjonskildene oppgas av mindre enn 10 prosent av kandidatene.

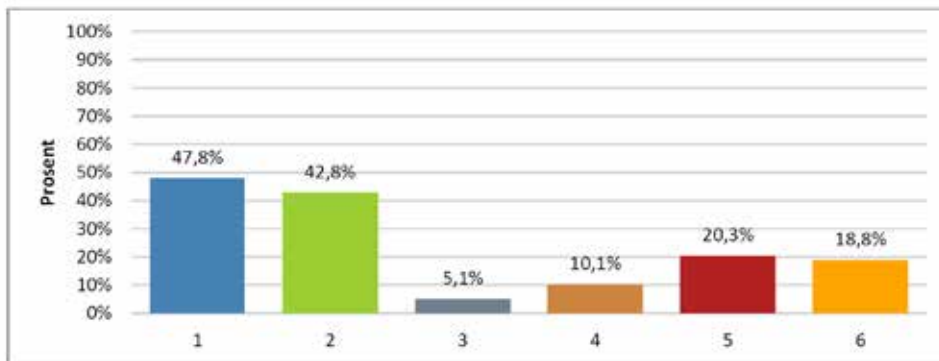
Kandidatene ble også spurt om studiet svarte til de forventninger til studietilbudet som ble skapt av høgskolen i forkant.

Figur 3.3 Forventningene om studietilbudet samsvarte med informasjon fra høgskolen. N = 137

Svarkategoriene er som følger (1) i svært stor grad, (2) i stor grad, (3) verken eller, (4) i liten grad, (5) i svært liten grad og (6) vet ikke. Figuren ovenfor viser at 45 prosent svarte i svært stor grad eller i stor grad. 1/4 av kandidatene svarte verken–eller og 23 prosent i liten eller svært liten grad. Sammenlikner vi med de tidligere undersøkelsene mente profesjonskandidatene at de i betydelig høyere grad får oppfylt sine forventninger med 64 prosent positive svar, mens svarene fra de øvrige BA-utdanning lå på omtrent samme nivå som i denne undersøkelsen. Samlet for alle BA-utdanningene utenom profesjonsutdanningene viste det seg at noe over 20 prosent av kandidatene ga uttrykk for at de ikke har fått oppfylt de forventningene de hadde da de startet studiet.

Kandidatene ble også spurt om andre aktiviteter som de var engasjert i utenom studiet. Figuren nedenfor gir et bilde av hvilke aktiviteter de deltok i.

Figur 3.4 Aktiviteter ved siden av studiene.

1. Jobbet innenfor fagområdet i studietiden, 48 prosent
2. Jobbet utenfor fagområdet i studietiden, 43 prosent
3. Hadde verv på HH, 5 prosent
4. Hadde verv i en annen organisasjon, 10 prosent
5. Drev med frivillig arbeid, 20 prosent
6. Nei, ingen av disse, 19 prosent

Figuren viser at 9 av 10 kandidater arbeidet i studietiden og flere hadde i tillegg verv eller annet frivillig arbeid. Dette var litt høyere andel med jobb utenom studiene enn den vi fikk fra kandidatene på profesjonsutdanningene i vår første undersøkelse.

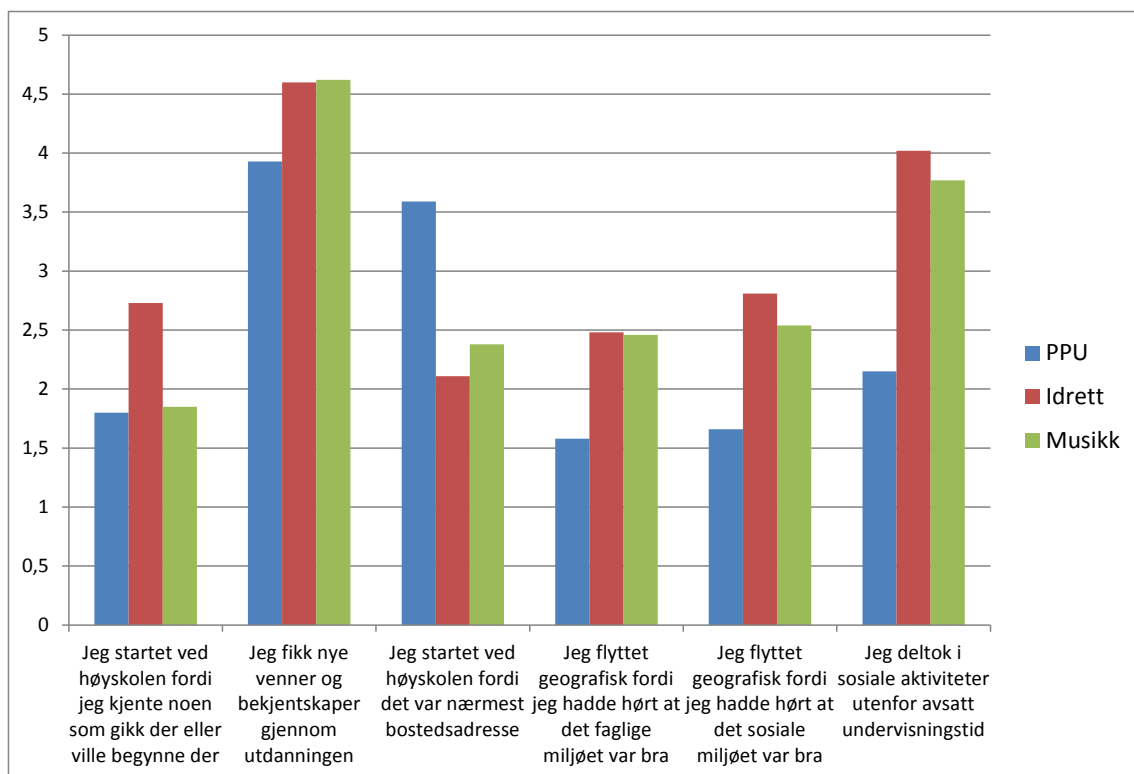
3.2.3 Sosiale variabler med betydning for rekruttering til HH

I spørreskjemaet var det også satt inn noen spørsmål om ulike sosiale eller geografiske variabler kunne ha betydning som begrunnelse for å søke Høgskolen i Hedmark. Utgangspunktet for disse spørsmålene var delvis å søke kunnskap bak rekrutteringsmønsteret til høgskolen og begrunnelsen for disse. Blant disse spørsmålene var det også satt inn to spørsmål om hvordan de oppfattet sin sosiale situasjon som student ved høgskolen for å se om rekrutteringen kan ha betydning for hvordan kandidatene hadde funnet seg til rette ved høgskolen (2,6).

Følgende seks utsagn var inkludert:

1. Jeg startet ved høyskolen fordi jeg kjente noen som gikk der eller ville begynne der
2. Jeg fikk nye venner og bekjenskaper gjennom utdanningen
3. Jeg startet ved høyskolen fordi det var nærmest bostedsadresse
4. Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det faglige miljøet var bra
5. Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det sosiale miljøet var bra
6. Jeg deltok i sosiale aktiviteter utenfor avsatt undervisningstid når jeg studerte

Spørsmålene ble besvart på en skala fra helt enig (5) til helt uenig (1).

Figur 3.5 Påstander om valg av Høgskolen i Hedmark.

Av svarene ser vi at faglige og sosiale argumenter generelt hadde liten vekt for søkningen til disse studiene, men det var noen tydelige forskjeller i gruppenes svarmønstre.

For BA-kandidatene i kroppøving og idrettsfag hadde 4 av 10 kandidater lagt vekt på at de kjente noen som gikk der fra før eller som skulle begynne der, mens bare 1 av 10 på praktisk pedagogisk utdanning svarte det samme på spørsmål 1. På spørsmål om de flyttet på grunn av godt faglig eller sosialt miljø svarte nesten ingen av kandidatene på praktisk pedagogisk utdanning bekreftende. Derimot svarte cirka 1/3 av BA-kandidatene bekreftende på disse to spørsmålene 4 og 5.

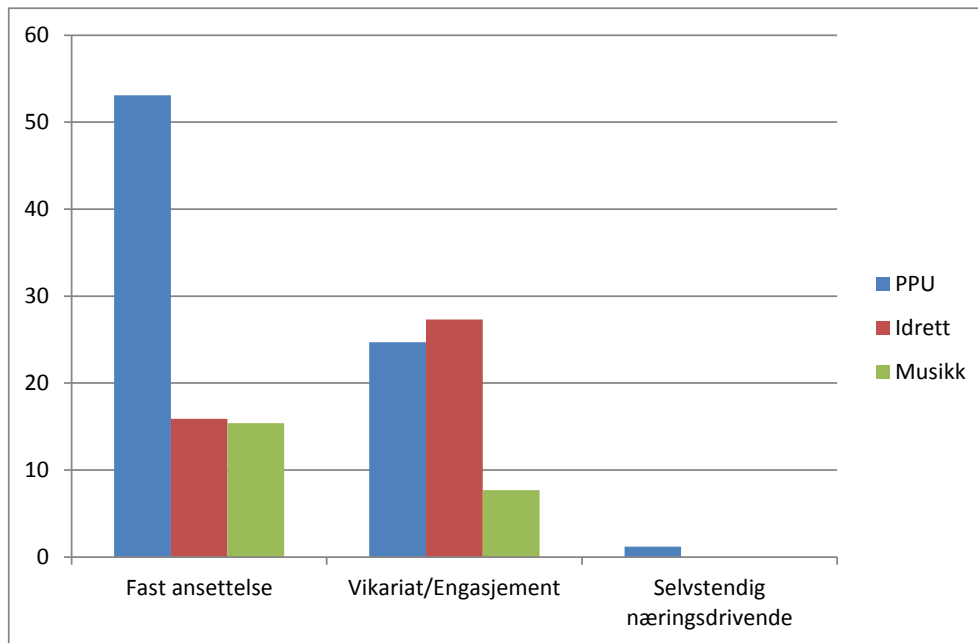
Av kandidatene på praktisk pedagogisk utdanning svarte derimot 64 prosent at de var enige i utsagnet om at de startet ved høyskolen fordi den var nærmest bostedsadressen, mens mellom 20 og 30 prosent av BA-studentene svarte det samme på spørsmål 3. Så å si alle BA-kandidatene sa seg enige i at de fant nye venner og bekjente gjennom utdanningen og 4 av 5 kandidater fra praktisk pedagogisk utdanning svarte det samme på spørsmål 2. Men det viste seg også at svært få av kandidatene fra praktisk pedagogisk utdanning deltok i sosiale aktiviteter på studiestedet utenom undervisningen.

Sammenfattende ser vi at fagutdanningskandidatene har omtrent samme svarmønster som vi fant for BA-kandidatene i våre foregående undersøkelser. Kandidatene var opptatt av et faglig og sosialt perspektiv ved utdanningen, ved at de har funnet nye venner og deltar i sosiale aktiviteter og vektla i mindre grad hvor studiestedet var. De satset mer på å finne nye venner og utvikle faglige og sosiale relasjoner gjennom studietiden. Svarene fra PPU-kandidatene avspeilet deres faktiske studiesituasjon. De har fullført en faglig utdanning fra før og var mest opptatt å skaffe seg profesjonskompetanse, vitnemålet som lærer. Et stort flertall arbeidet ved siden av og omtrent halvparten tok studiet på deltid. De la vekt på studiestedets beliggenhet i forhold til bosted, og var mindre opptatt av utvikling av faglige og sosiale relasjonene gjennom studietiden, som dessuten var 1 eller 2 år for denne gruppen. De hadde en viss likhet med profesjonskandidatene når det gjaldt ønsket om geografisk nærhet mellom studiested og bosted, men skilte seg fra disse når det gjaldt betydningen av å få nye venner eller bekjentskaper gjennom utdanningen.

3.3 Kandidatenes situasjon i forhold til arbeid/videre studier

3.3.1 Kandidatenes arbeidsforhold

De kandidatgruppene som deltok i denne undersøkelsen vil i mange tilfeller ha ulikt utgangspunkt i forhold til overgangen til arbeidslivet. Særlig gjaldt det kandidatene fra den praktisk-pedagogiske utdanningen hvor mange var i relevant jobb, mens de gjennomførte sitt studium. Figur 3.6 viser hovedbildet for alle gruppene samlet.

Figur 3.6 Arbeidsforhold. N = 86

De fleste hadde avsluttet sin utdanning og var i jobb. Dette gjaldt 63 prosent av kandidatene, men det var betydelig forskjell mellom de tre kandidatgruppene. 4 av 5 av kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning var i jobb, 43 prosent av kandidatene fra kroppsøving og idrettsfag og 23 prosent av kandidatene i musikk. Forskjellene skyldtes ikke at særlig mange av kandidatene var arbeidssøkende, for det var bare rundt 5 prosent, men halvparten av kandidatene fra kroppsøving og idrettsfag hadde fortsatt sine studier og nær 70 prosent av kandidatene i musikk oppga det samme.

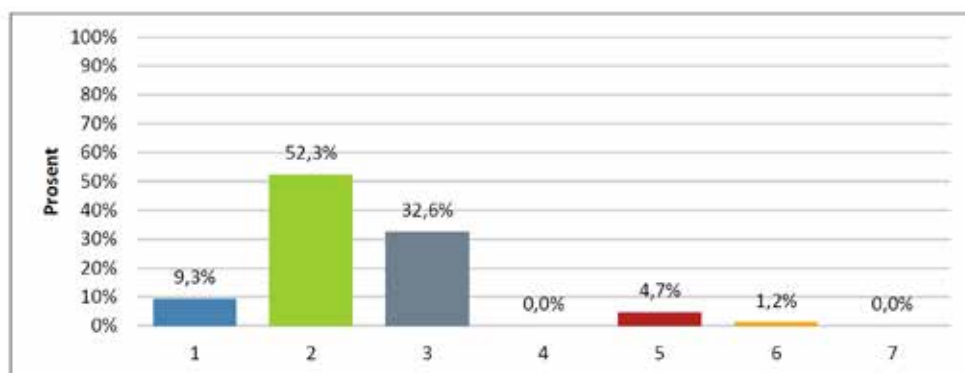
Disse detaljene er gjengitt i tabellen nedenfor.

	Fortsatt å studere etter fullført utdanning	Avsluttet studiet og er i jobb	Avsluttet studier og er arbeidssøkende	Totalt antall
Praktisk pedagogisk utdanning	15	80	5	80
BA kroppsøving og idrettsfag	52	43	5	44
BA faglærerutdanning i musikk	69	23	8	13

Tabell 3.2 Videre studier, jobb eller arbeidssøkende i forhold til kandidatutdanning. Prosent. N = 137

Av de 86 kandidatene som oppga at de var i jobb, var det 16 prosent som oppga at jobben ikke var innenfor det fagområdet de var utdannet for. De fleste av disse hadde tatt praktisk-pedagogisk utdanning. Fra undersøkelsen om profesjonsutdanningene fant vi at så å si alle med lærerutdanning hadde relevant jobb. Når kandidater med praktisk-pedagogisk utdanning i noen tilfeller ikke hadde fått relevante jobber, oppga de få relevante jobber innenfor sitt geografiske område og fagkretsen i utdanningen sin som de viktigste forklaringene.

Av de 86 kandidatene som var i arbeid etter å ha avsluttet studiet oppgir 6 av 10 at de var i fast jobb, mens 38 prosent var i vikariater eller engasjementer. Figuren nedenfor viser hvilken sektor kandidatene jobber i.

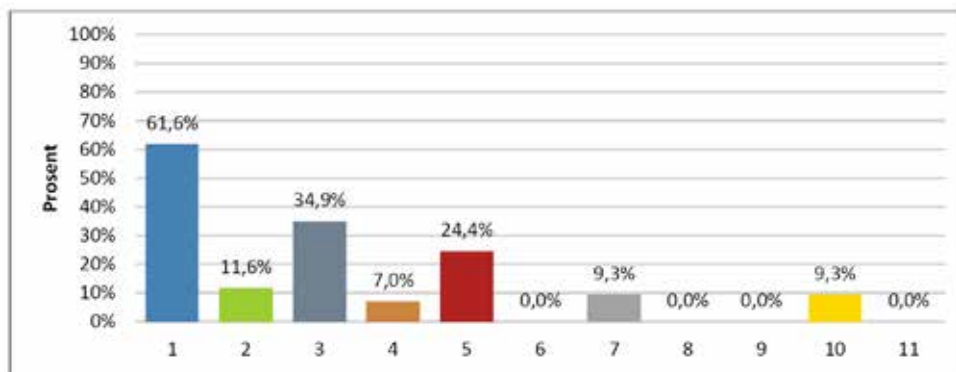
Figur 3.7 Hvilken sektor er den nåværende stilling i. Prosent. N = 86

1. Privat sektor
2. Kommunal sektor
3. Fylkeskommunal sektor
4. Offentlig eide foretak
5. Statsforvaltningen eller underliggende etater
6. Ideell organisasjon eller interesseorganisasjon
7. Annet

9 av 10 kandidater arbeidet innenfor offentlig sektor enten i kommune, fylkeskommune eller stat. Dette er omtrent det samme som vi fant for profesjonsutdanningene for lærere og sykepleiere (Knudsmoen og Berg 2013).

3.3.2 Jobsøking

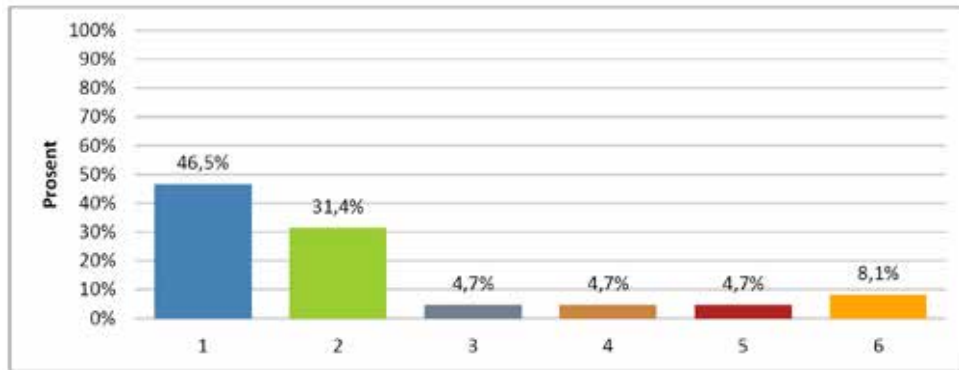
Kandidatene ble spurt om hvilke kanaler de brukte for å finne fram til sin første jobb. Figuren nedenfor viser at det er tre framgangsmåter som er viktigere enn de øvrige.

Figur 3.8 Kanaler brukt for å finne første relevante jobb. N = 86

1. Stillingsutlysninger i trykte medier og Internett
2. Jobbdatabaser
3. Personlige nettverk
4. Praksissted
5. Direkte kontakt med arbeidsgiver
6. Vikarbyråer/bemanningsbyråer
7. NAV
8. Bedriftspresentasjon
9. Sosiale medier
10. Annet
11. Har ikke jobb

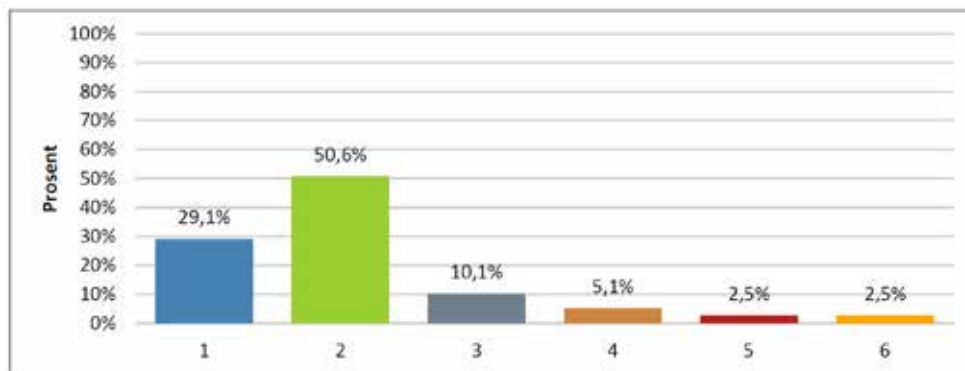
Over 60 prosent av kandidatene opplyste at de brukte stillingsannonser i trykte medier eller på internett for å finne sin første jobb. De to øvrige viktigste metodene var personlige nettverk som 1/3 av kandidatene oppga og direkte kontakt med arbeidsgiver som 1/4 av kandidatene krysset av for. Ganske få ga uttrykk for at de brukte jobbdatabaser, NAV eller praksissteder. Figuren nedenfor viser at det heller ikke tok spesielt lang tid å skaffe seg jobb.

Figur 3.9 Tiden det tok fra fullført studie til jobbtilbud. N = 86

1. Fikk jobb før jeg var ferdig med studiet
2. 0–3 måneder
3. 4–6 måneder
4. 7–12 måneder
5. Mer enn et år
6. Har ikke relevant jobb

Mer enn 3/4 av kandidatene fikk dette på plass før 3 måneder var gått. Dette var noe raskere enn for de BA-kandidatene vi undersøkte i forrige studium hvor cirka 64 prosent hadde relevant jobb innen 3 måneder var gått. Svar på spørsmålet om hvor mange søknader de hadde måtte sende finnes i figuren nedenfor.

Figur 3.10 Antall søknader før første relevante jobbtilbud. N = 79

1. 0
2. 1–5 søknader
3. 6–10 søknader
4. 11–20 søknader
5. 21–50 søknader
6. 51 søknader eller flere

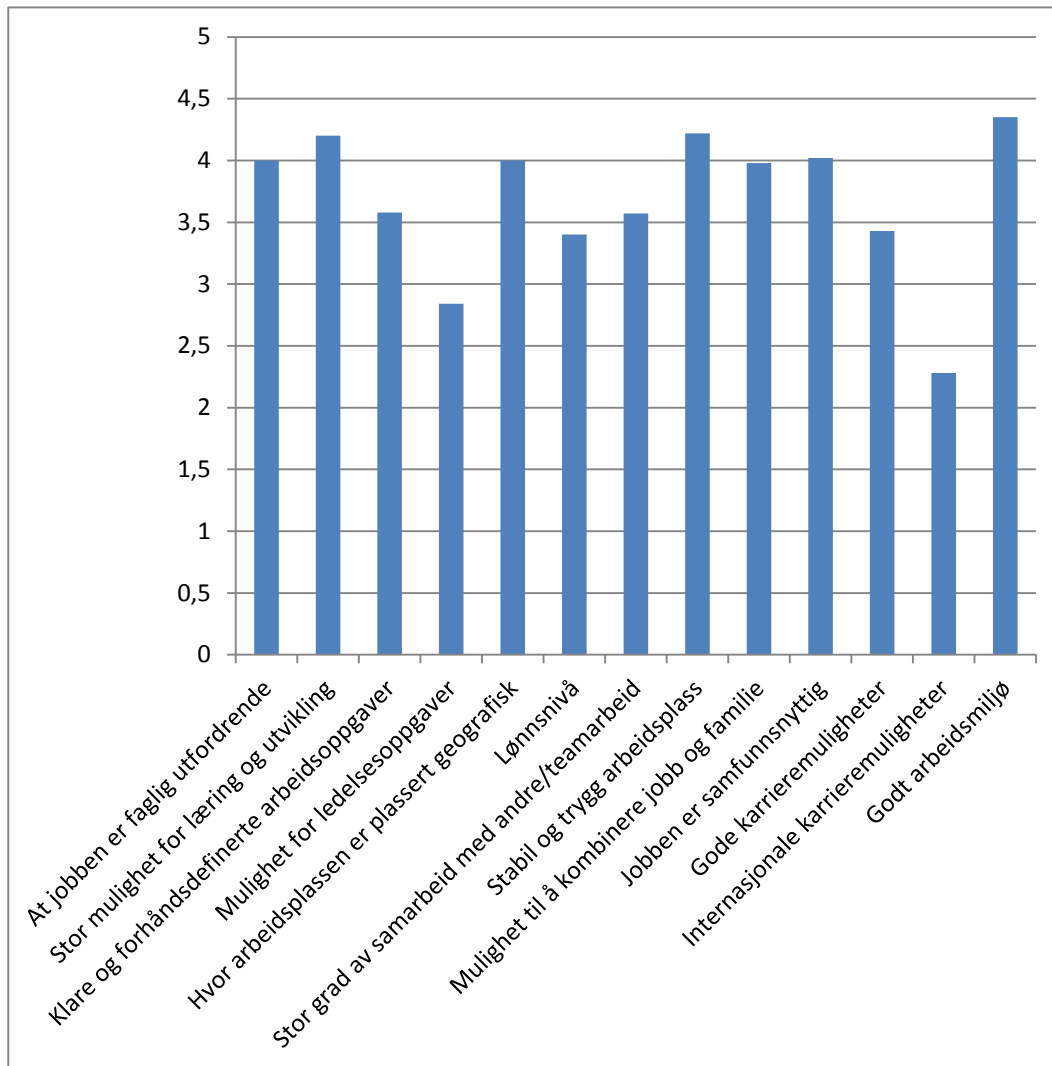
Cirka 30 prosent sendte ingen søknader og halvparten sendte mellom 1 til 5 søknader før de fikk jobbtilbud. 20 prosent måtte sende 6 søknader eller flere og av disse var det svært få som sendte svært mange.

3.3.3 Faktorer av betydning ved søking av relevant jobb

I undersøkelsen ble det brukt et antall spørsmål for å kartlegge faktorer av betydning når kandidatene skulle søke på sin første relevante jobb. De fleste av faktorene er de samme som ble brukt når kandidatene ble spurt om hvilke yrkesmessige faktorer som hadde betydning når de valgte studium;

1. At jobben er faglig utfordrende
2. Stor mulighet for læring og utvikling
3. Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
4. Mulighet for ledelsesoppgaver
5. Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk
6. Lønnsnivå
7. Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
8. Stabil og trygg arbeidsplass
9. Mulighet til å kombinere jobb og familie
10. Jobben er samfunnsnyttig
11. Gode karrieremuligheter
12. Internasjonale karrieremuligheter
13. Godt arbeidsmiljø

Kandidatene vurderte etter skalaen svært viktig, viktig, verken eller, lite viktig, svært lite viktig, vet ikke og annet, spørsmålene er vendt.

Figur 3.11 Valg av første jobb. N = 138

Figuren viser at «godt arbeidsmiljø» (13) og «stabil og trygg arbeidsplass» (8) ble rangert aller øverst av kandidatene når de skal søke sin første relevante jobb. Svært mange mente at dette er svært viktig eller viktig. Derneft kom spørsmål knyttet til kandidatenes egen læring og faglige utvikling slik det var spurt om i spørsmålene 1 og 2. Men spørsmålet om arbeidsplassens geografiske plassering (5) skårte på samme nivå som spørsmål 1 og sier altså noe om geografisk tilhørighet for flertallet av kandidatene. At jobben var samfunnsnyttig (10) og at det var mulig å kombinere jobb og familie (9) regnet kandidatene for viktig.

Når det gjaldt karrieremuligheter og lønnsnivå mente de fleste at det var verken viktig eller ikke viktig og muligheten for ledelsesoppgaver og internasjonal karriere mente de fleste var mindre viktig.

Det var forskjeller mellom kandidatgruppene på spørsmålene 3, 4 og 9. Flertallet av kandidatene med fagutdanning i kroppsøving og idrettsfag og med praktisk-pedagogisk utdanning mente at klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver (3) var viktige mens kandidatene med fagutdanning i musikk svarte verken–eller på dette spørsmålet. Mulighetene for ledelsesoppgaver (4) var også klart viktigere for kandidatene med fagutdanning i kroppsøving og idrettsfag enn for de øvrige kandidatene. Og ingen av kandidatene med fagutdanning i musikkfag synes det var svært viktig å kombinere jobb og familie i motsetning til de øvrige kandidatene. Resultatene på denne undersøkelsen viste resultater som er temmelig likt de vi fikk på fjorårets undersøkelse av utvalgte BA-kandidater.

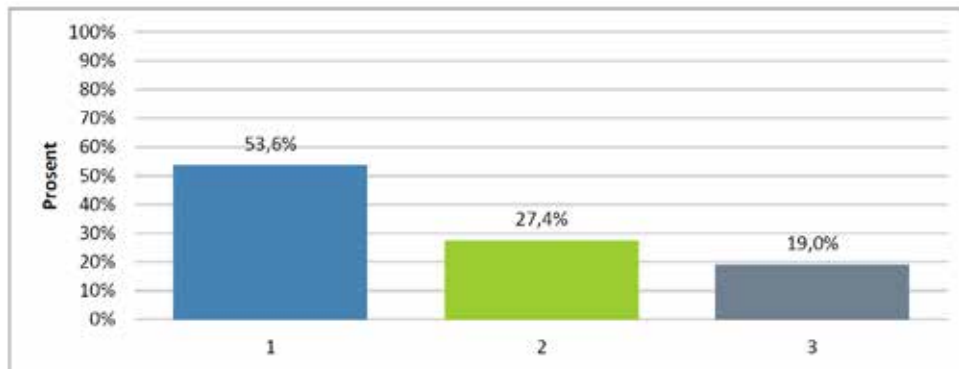
Vi så at faktoren «hvor er arbeidsplassen plassert geografisk» hadde en viss betydning for kandidatene som plasserte den som den fjerde viktigste faktoren når de skulle søke en relevant jobb. Tabellen nedenfor viser at den geografiske konsentrasjonen er forholdsvis sterk.

Fylke	Antall	Prosent
Hedmark	33	38,4
Oppland	22	25,6
Akershus	12	14,5
Oslo	8	9,3
Østfold	1	1,3
Vestlandet	4	4,8
Trøndelag	3	3,5
Nord-Norge	1	1,3
Utlandet	1	1,3

Tabell 3.3 Geografisk oversikt over kandidatenes arbeidssteder.
Antall. Prosent. N = 86

Tabellen viser at 87,8 prosent av kandidatene jobbet i 4 fylker: Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo. De øvrige kandidatene var spredt nokså tynt utover resten av landet. Mønstrer er omtrent det samme som vi fant i kandidatundersøkelsen for profesjonsutdanningen for lærere og førskolelærere. Særlig kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning sørget for dette, mens BA-kandidatene i kroppsøving og idrett og i musikk sørget for at det fantes kandidater spredt utover selv om disse utdanningene har den samme konsentrasjonen som hovedmønstrer.

Kandidatene ble videre spurt om hvor mange jobber de hadde hatt siden de avsluttet studiet.

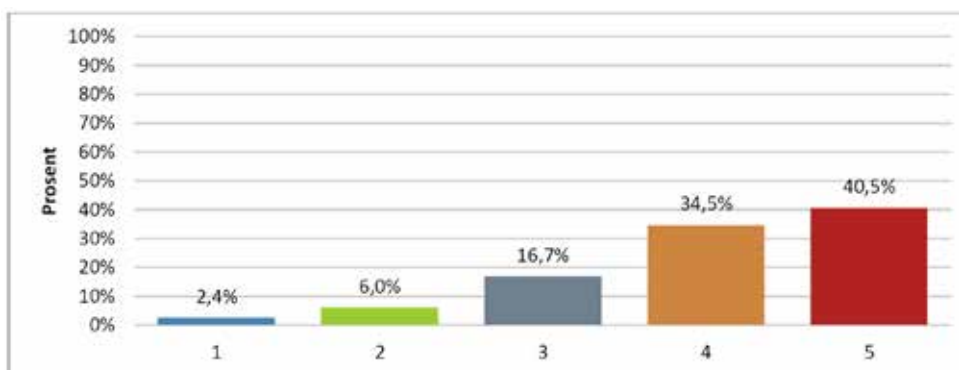

Figur. 3.12 Antall jobber etter avsluttet studium. Prosent. N = 84

1. 1
2. 2
3. 3 eller flere

Vi ser at litt over halvparten fortsatt er i sin første jobb, 27 prosent har hatt to forskjellige og 19 prosent har hatt tre eller flere jobber inkludert den de var ansatt i nå. Denne fordelingen var svært lik den vi fant for BA-studiene i vår forrige undersøkelse. I den forrige undersøkelsen av et utvalg BA-studier fant vi en tendens som viste at til vanskeligere det var å finne relevant jobb til flere jobber forsøkte kandidatene. En slik tendens fant vi ikke i de gruppene som denne undersøkelsen omfattet.

Spørsmålet ovenfor ble fulgt opp med et spørsmål om hvor lenge kandidatene var ansatt i sin første jobb.

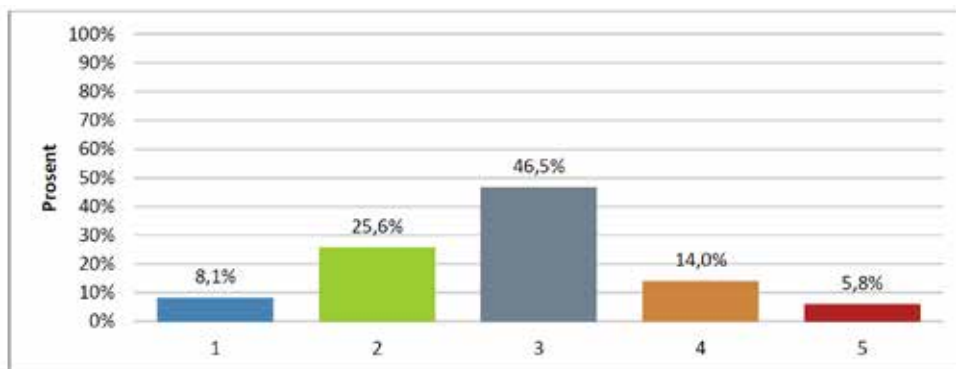
Figur. 3.13 Hvor lenge var du ansatt i første jobb? Prosent. N = 84

1. inntil 2 måneder
2. 2–6 måneder
3. 7–12 måneder
4. mer enn 12 måneder
5. arbeider fortsatt i min første stilling innenfor fagområdet jeg er utdannet for

Denne figuren viser at en mindre andel kandidater har hatt relativt kortvarige arbeidsforhold, mens 35 prosent hadde et arbeidsforhold som varte over 12 måneder og 41 prosent var fortsatt i den samme jobben som de begynte i etter utdanningen. Den høye andelen som fortsatt var i samme stilling har nok en viss sammenheng med at en andel av de som tok praktisk-pedagogisk utdanning gjorde dette på deltid og var samtidig i jobb og kunne fortsette i den samme jobben etter fullført utdanning.

3.3.4 Oppfølging/veiledning i overgangen til arbeidslivet

I de utdanningene som er med i denne undersøkelsen er det lagt inn praksis i forhold til det yrket som utdanningen først og fremst er rettet mot. Likevel vet vi at overgangen til arbeidslivet kan være krevende og kan oppleves som ganske forskjellig fra yrkeslivet. I profesjonsutdanningene er det nå lagt opp til en mer systematisk oppfølging av kandidatene når de starter i arbeidslivet, men innenfor vanlige BA-utdanninger kan praksis på dette område variere. Mange arbeidssteder har systematiske introduksjonsprogrammer på arbeidsplassen og legger vekt på å gi kandidatene veiledning/oppfølging på sin nye arbeidsplass. Kandidatene ble derfor stilt spørsmål om hvor fornøyd de var med oppfølgingen/veiledningen de fikk på arbeidsplassen ved overgangen fra utdanning til jobb.

Figur 3.14 Fornøyd med oppfølgingen/veiledningen på arbeidsplassen. Prosent. N = 86

1. Svært fornøyd
2. Fornøyd
3. Verken eller
4. Misfornøyd
5. Svært misfornøyd

1/3 av svarerne oppga at de var svært fornøyd eller fornøyd med oppfølgingen på arbeidsplassen, mens nær halvparten svarte verken fornøyd eller misfornøyd og 1/5 svarte misfornøyd eller svært misfornøyd. Det var ikke systematiske forskjeller mellom svarergruppene. Disse kandidatgruppene var vesentlig mindre fornøyd enn profesjonsutdanningene og øvrige BA-utdanninger som vi tidligere har undersøkt (Knudsmoen og Berg 2013, Berg og Knudsmoen 2014). Av profesjonskandidatene var hele 58 prosent svært fornøyd eller fornøyd og blant de øvrige

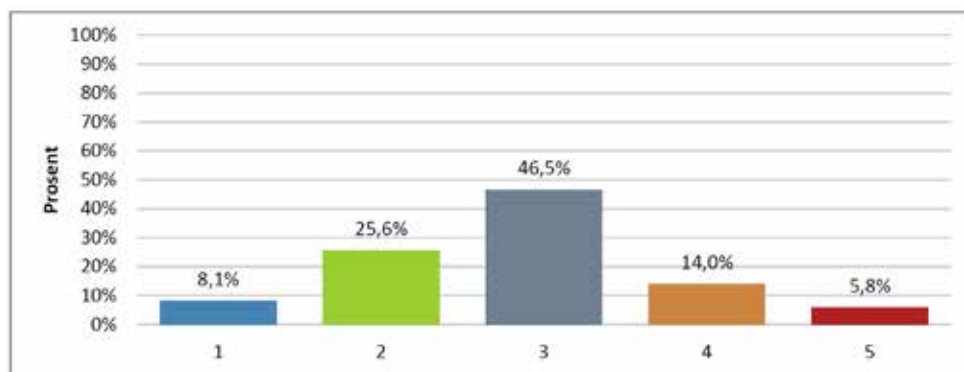
BA-utdanningene svarte 42 prosent tilsvarende. I denne undersøkelsen var cirka 20 prosent misfornøyde mens den tilsvarende prosenten for de tidligere studiene var 13–14 prosent. Dette betyr at det fortsatt kan gjøres en god del mer på arbeidsplassene for å gjøre overgangen til arbeidslivet lettere for kandidatene.

3.4 Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet

Gjennom spørreskjemaet til kandidatene forsøkte vi å få et bilde av hvordan kandidatene vurderer sin egen kompetanse på flere områder. Det ble spurt om attraktivitet og hvor fornøyd de var med utdanningene, og de ble også bedt om å vurdere sin arbeidslivskompetanse, kommunikasjons- og formidlingskompetanse og sine lederevner.

3.4.1 Attraktivitet i arbeidsmarkedet og tilfredshet med egen utdanning

I tillegg til spørsmålene om hva de la vekt på når de søkte første jobb og praktiske spørsmål knyttet til jobbsøkingen, ble de også spurt om hvor attraktiv de opplevde at deres egen utdanning var i arbeidsmarkedet sammenliknet med andre utdanninger de kunne valgt.

Figur 3.15 Hvor attraktiv oppleves utdanningen på arbeidsmarkedet i forhold til konkurrerende utdanninger. Prosent. N = 138

1. Svært attraktiv
2. Attraktiv
3. Verken eller
4. Lite attraktiv
5. Svært lite attraktiv

Våre tidligere undersøkelser viste til at kandidatene med profesjonsutdanningene opplevde seg som attraktive i arbeidsmarkedet (Knudsmoen og Berg 2013, s. 32). For et utvalg BA-utdanninger som ble undersøkt i 2013 var oppfatningen noe annerledes. Bare 31 prosent oppfattet utdanningene som attraktive eller svært attraktive og hele 43 prosent svarte lite eller

svært lite attraktive. Det var dessuten store forskjeller mellom noen av BA-kandidatgruppene (Berg og Knudsmoen 2014, s. 32). Tabellen ovenfor viser noe midt mellom de to foregående undersøkelsene. Til sammen svarte 43 prosent positivt hvorav de fleste svarte attraktiv og få svarte svært attraktiv, men det var 23 prosent som ikke oppfattet utdanningene som attraktive og 34 prosent svarte verken attraktive eller ikke attraktive.

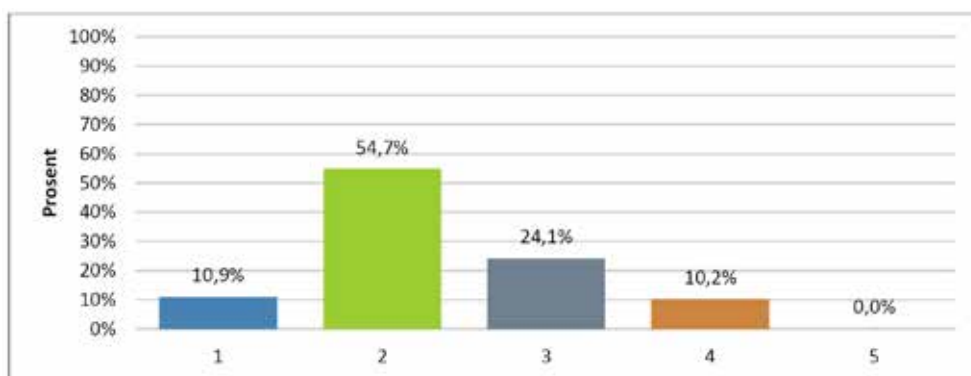
Det er signifikante forskjeller mellom gruppene og detaljene er gjengitt i tabellen nedenfor.

Studium	Svært attraktiv	Attraktiv	Verken eller	Lite attraktiv	Svært lite attraktiv	Antall
Praktisk-pedagogisk utdanning	7	40	41	11	1	81
Faglærerutd. i kroppsøving og idrettsfag	0	36	32	23	9	44
Faglærerutdanning i musikk	0	39	0	39	23	13

Tabell 3.4 Hvor attraktiv opplever kandidaten utdanning på arbeidsmarkedet sammenlignet med konkurrerende utdanninger. Prosent. N = 138

Tabellen ovenfor viser at kandidatene fra den praktisk-pedagogiske utdanningen hadde en hovedvekt på attraktiv og verken–eller-svar, mens andelen som oppfatter utdanningen som mindre attraktiv økte betydelig for kandidatene med faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag. 62 prosent av faglærer kandidatene i musikk mente at utdanningen var lite eller svært lite attraktiv og dette må tolkes som relativt negative oppfatninger av utdanningens konkurransevne i arbeidsmarkedet.

Vi skal se om disse oppfatningene gjenspeiler seg i neste spørsmål som handlet om hvor fornøyd kandidatene var med utdanningen sin på Høgskolen i Hedmark.

Figur 3.16 Hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt ved Høgskolen i Hedmark. Prosent. N = 137

1. Svært fornøyd
2. Fornøyd
3. Verken–eller
4. Misfornøyd
5. Svært misfornøyd

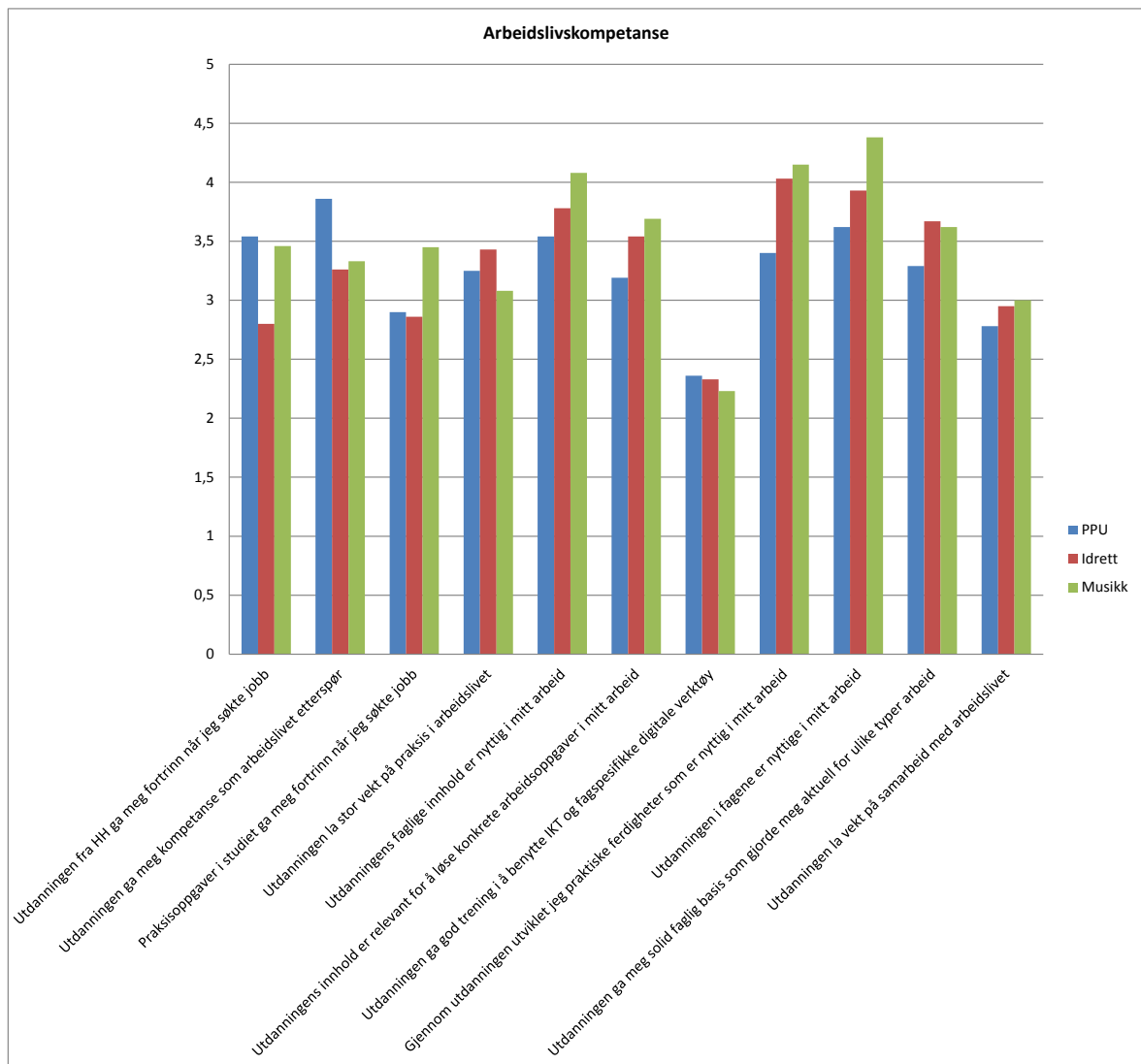
Figuren viser at 2/3 av kandidatene var fornøyd med utdanningen sin ved høyskolen. 1/4 svarte at de var verken fornøyd eller misfornøyd og 10 prosent svarte at de var misfornøyd. Siden nok så mange kandidater ga uttrykk for at de ikke oppfattet utdanningen sin som attraktiv i arbeidsmarkedet skulle vi tro at mange var misfornøyd, men det var ikke tilfelle. Om vi sammenligner de to figurene i dette avsnittet så ser vi dette tydelig. 43 prosent opplevde utdanningen som attraktiv mens hele 65 prosent var fornøyd, og i andre enden av skalaen finner vi 23 prosent som mente at utdanningen var lite attraktiv, mens bare 10 prosent var misfornøyd. Og mens vi fant klare forskjeller mellom kandidatgruppene når det gjaldt attraktivitet, så var det små forskjeller mellom gruppene på spørsmålet om hvor fornøyd kandidatene var. Dette tilsvarer resultatene vi fant for BA-kandidatene i fjorårets undersøkelse. Heller ikke der fant vi noen stor andel misfornøyd kandidater selv om flere av disse BA-gruppene mente at studiet ikke var attraktivt i arbeidsmarkedet (Berg og Knudsmoen 2014, s. 33–34).

3.4.2 Kandidatenes vurdering av arbeidslivskompetanse

I denne spørreundersøkelsen ble det gjort bruk av det samme spørrebatteriet som ble benyttet til kandidatene fra profesjonsutdanningene og til utvalgte BA-kandidater i våre to tidligere undersøkelser. Spørsmålene som kandidatene ble bedt om å vurdere var: Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om arbeidslivskompetanse som utbytte av utdanningen din?

1. Utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
2. Utdanningen ga meg kompetanse som arbeidslivet etterspør
3. Praksisoppgaver i studiet ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
4. Utdanningen la stor vekt på praksis i arbeidslivet
5. Utdanningens faglige innhold er nyttig i mitt arbeid
6. Utdanningens innhold er relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i mitt arbeid
7. Utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy
8. Gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttig i mitt arbeid
9. Utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid
10. Utdanningen ga meg solid faglig basis som gjorde meg aktuell for ulike typer arbeid
11. Utdanningen la vekt på samarbeid med arbeidslivet

Svarene ble gitt på en femdelt skala fra helt enig med verdi 5 til helt uenig med verdi 1, og gjennomsnittsverdien er gjengitt i figuren nedenfor fordelt på de tre kandidatgruppene.

Figur 3.17 Arbeidslivskompetanse N = 138

Kandidatene var mest enig i utsagnet «utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid» (9) hvor 71 prosent svarte helt enig eller enig, utsagnet «gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttige i mitt arbeid» (8) hvor 67 prosent var helt enig eller enig, utsagnet «utdanningens faglige innhold er nyttig i mitt arbeid» (5) hvor 67 prosent var helt enig eller enig og i utsagnet «utdanningen gir meg kompetanse som arbeidslivet etterspør» hvor 61 prosent var helt enig eller enig. For alle disse utsagnene var det 14 prosent eller mindre som ga uttrykk for at de var uenige. I undersøkelsen av profesjonskandidatene ga svarerne positive svar på samtlige utsagn unntatt ett (7). I den tidligere undersøkelsen av en del andre BA-utdanninger var ingen av de utsagnene som fikk høyest rangering i undersøkelsen av kandidatene fra profesjonsutdanningene blant de mest positivt rangerte. De utsagnene som ble mest positivt rangert i årets undersøkelse omhandlet alle den kompetansen, det innholdet og de praktiske ferdighetene som utdanningen hadde, mens i den tidligere undersøkelsen av andre BA-kandidater la svarerne mest vekt på at

det var fordelaktig å ha en utdanning fra høgskolen i Hedmark (1, 3) og nærhet til arbeidsliv og praksis (4, 11). I årets kandidatundersøkelse ga kandidatene også positivt svar på samarbeid med praksis (4), men dette svaret havnet noe lenger ned på lista.

I tillegg til spørsmål 4 ga denne undersøkelsen også et positivt flertall på utsagnene om at «utdanningens innhold er relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i mitt arbeid» (6) og at «utdanningen ga meg solid faglig basis som gjorde meg aktuell for ulike typer arbeid» (10). Det var også et mindre flertall for utsagnet «utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb» på 42 prosent helt enig eller enig, mens 23 prosent var uenig og verken–eller-andelen var på cirka 30 prosent.

Det var også visse signifikante ulikheter mellom våre tre svarergrupper. Når det gjelder for eksempel utsagnet som de fleste svarerne var enige i, om at «utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid»(9), så var de to faglærergruppene vesentlig mer enig i dette enn kandidatene i praktisk-pedagogisk utdanning. Det samme mønsteret fant vi i svarene på utsagnet «gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttig i mitt arbeid»(8). Når det gjaldt utsagnet «utdanningen ga meg kompetanse som arbeidslivet etterspør»(2) så var forholdet motsatt. Her var kandidatene i praktisk pedagogisk utdanning vesentlig mer enige i utsagnet enn svarerne fra de to faglærerutdanningene.

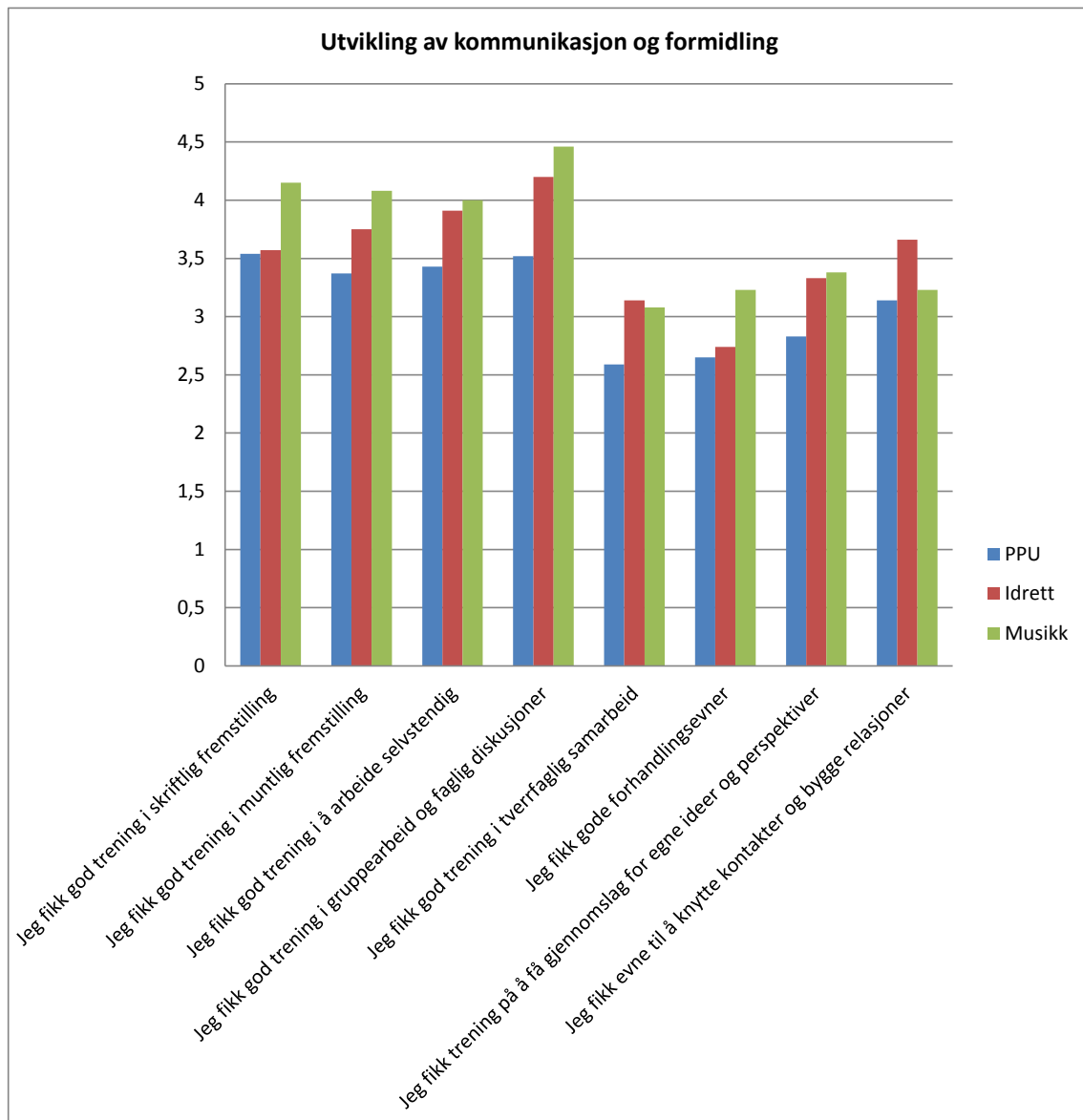
Utsagnet om at «utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy» (7) var et klart flertall på 57 prosent uenige i og bare 13 prosent var enige. Dette var også en felles oppfatning for alle tre svarergruppene, og det var faktisk langt færre positive svar på dette området nå enn i våre to foregående undersøkelser selv om disse også var klart uenige i utsagnet. Et flertall var også uenige i utsagnet «gjennom utdanningen fikk jeg spesielle oppgaver som ga meg fortrinn når jeg søkte jobb»(3), men her var det en stor andel verken–eller-svar på 37 prosent. Det var også slik at faglærerutdanningene var noe mer enige enn kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning.

3.4.3 Kandidatenes vurdering av kompetanse i kommunikasjon og formidling

Trening i kommunikasjon og formidling ble målt gjennom et spørrebatteri med 8 utsagn:

1. Jeg fikk god trening i skriftlig fremstilling
2. Jeg fikk god trening i muntlig fremstilling
3. Jeg fikk god trening i å arbeide selvstendig
4. Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner
5. Jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid
6. Jeg fikk gode forhandlingsevner
7. Jeg fikk trening på å få gjennomslag for egne ideer og perspektiver
8. Jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner

Svarerne ble bedt om å ta stilling til utsagnet på samme type skala som ble benyttet på foregående spørsmål, fra helt enig til helt uenig. Figuren nedenfor viser gjennomsnittsverdi på svarene fordelt på våre tre kandidatgrupper.

Figur 3.18 Kompetanse i kommunikasjon og formidling. N = 138

Flertallet av svarerne er enige i de fire første utsagnene. Utsagnet «jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner» (4) hadde høyest andel enige og helt enige med 71 prosent, men her var det en forskjell mellom svarergruppene ved at kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning i større grad svarte verken–eller, og så å si alle uenigsvarene var fra denne gruppen. For de tre første utsagnene (1, 2, 3) var det ikke forskjeller mellom svarergruppene. Utsagnet «jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner» (8) svarte 45 prosent positivt på, men det var forskjeller mellom gruppene med faglærerne i kroppsøving og idrettsfag som de mest positive

mens kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning hadde en stor andel verken–eller-svar (40 prosent) og ¼ av disse kandidatene var uenige. Utsagnene 5 og 6 hadde høye andeler av kandidatene som svarte verken enig eller uenig og flere som var uenige enn enige. På utsagnet «jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid» var det forskjeller mellom gruppene med kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning som de mest uenige. Også utsagn 7 hadde mange verken–eller-svar, flest fra kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning. Det var også den gruppen som hadde flest uenigsvar.

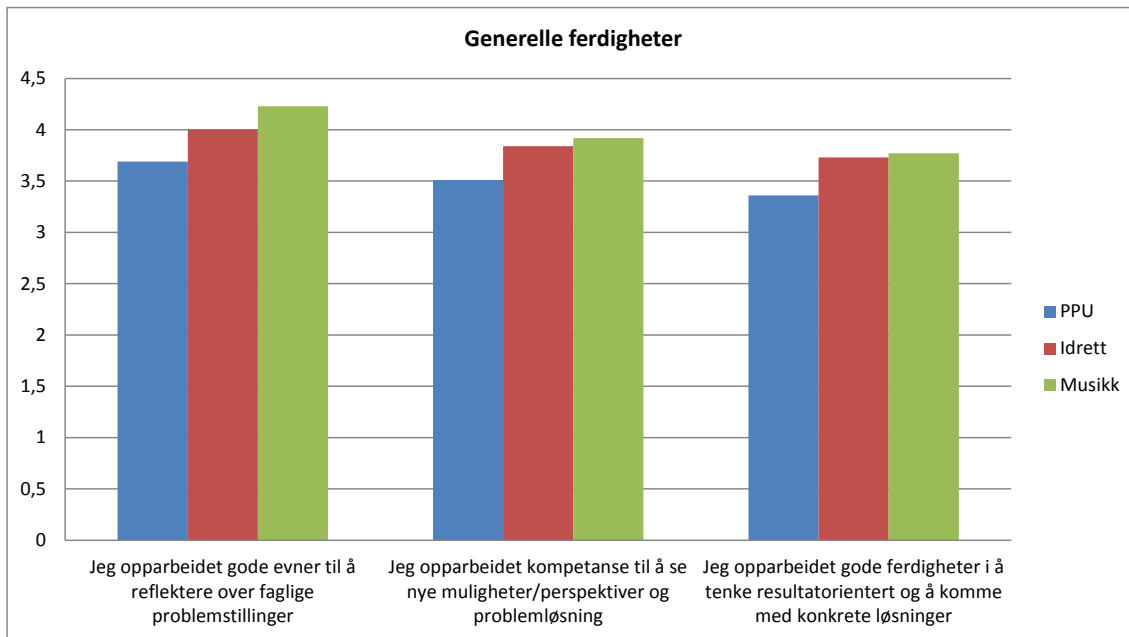
Hvis vi sammenligner med våre tidligere undersøkelser viste det seg at svært mange av kandidatene fra profesjonsutdanningen hadde stort sett positive svar på utsagnene. Utsagn 6 fikk imidlertid høyest skåre på verken enig eller uenig. Når det gjelder kandidatene fra et utvalg BA-utdanninger i fjorårets undersøkelse så er svarene nokså like de vi fikk i denne undersøkelsen, men det er en del forskjeller mellom gruppene. Også i denne undersøkelsen kom utsagnet «jeg fikk gode forhandlingsevner» (6) ut med lavest gjennomsnittlig skåre.

3.4.4 Kandidatenes vurdering av generelle ferdigheter

Kandidatene ble bedt å vurdere hvor enig eller uenig de var i følgende påstander om mer generelle kognitive ferdigheter nær knyttet til utfordringer i arbeidslivet. De fikk følgende tre utsagn:

1. Jeg opparbeidet gode evner til å reflektere over faglige problemstillinger
2. Jeg opparbeidet kompetanse til å se nye muligheter/perspektiver og problemløsning
3. Jeg opparbeidet gode ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger

Også disse utsagnene skulle besvares på en skala fra helt enig til helt uenig.

Figur 3.19 Generelle ferdigheter. N = 138

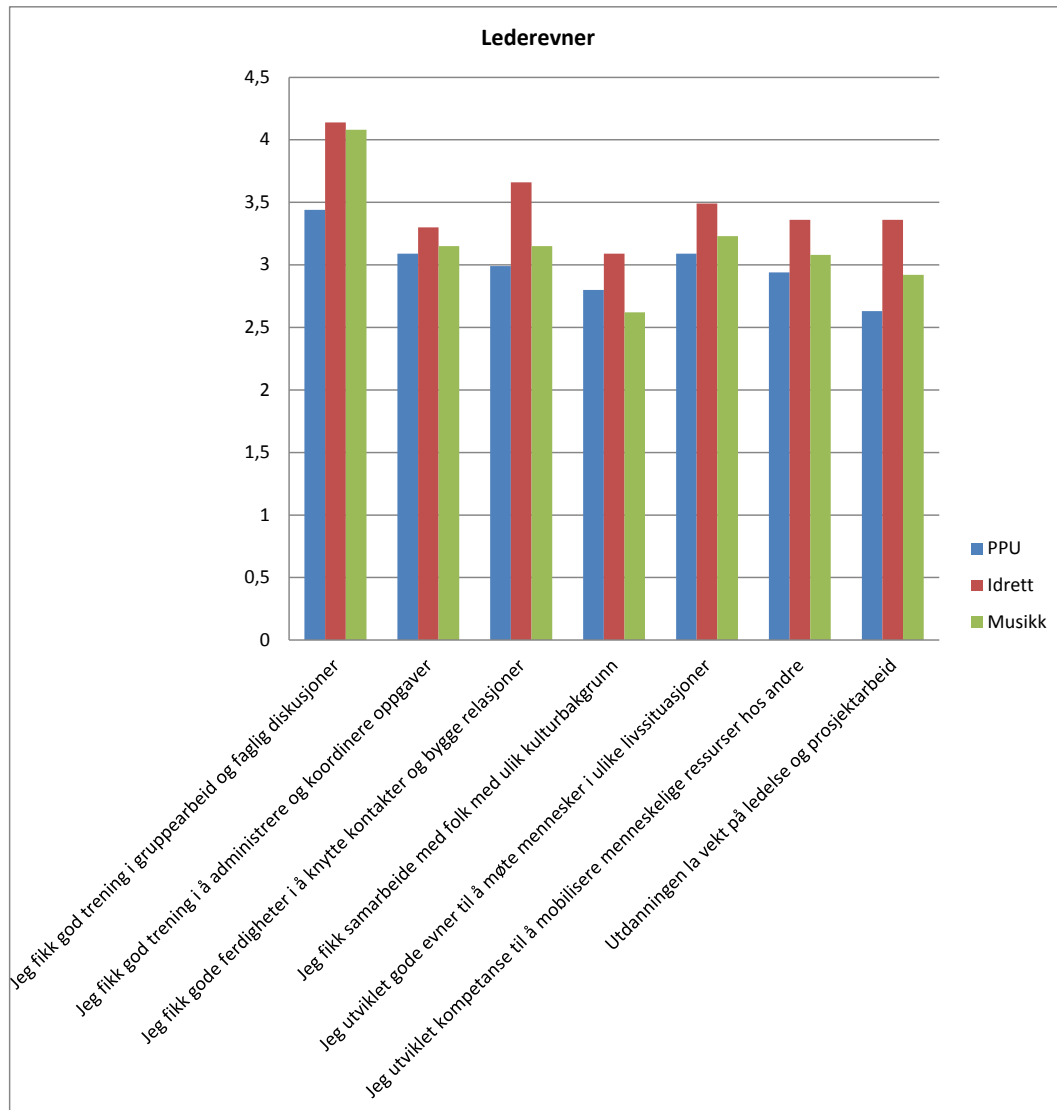
Flertallet av kandidatene var enige i alle disse tre utsagnene, mest på de to første hvor svarene ga henholdsvis 73 og 71 prosent enig eller helt enig svar. Det var 53 prosent enig eller helt enig svar på det tredje utsagnet «jeg opparbeidet gode ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger». Her var det også forskjeller mellom gruppene ved at nær halvparten av kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning svarte verken enig eller uenig på utsagnet og de fleste uenigsvarene kom fra denne gruppen.

Vår tidligere undersøkelsen av utvalgte BA-utdanninger ga også positive svar på alle utsagnene, men det var ikke forskjeller mellom de ulike svarergruppene i den undersøkelsen.

3.4.5 Kandidatenes vurdering av lederevner

Kandidatene ble bedt om å vurdere egne lederevner gjennom å ta stilling til 7 forskjellige utsagn ved å uttrykke grad av enighet langs en skala fra helt enig til helt uenig. Utsagnene var:

1. Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner
2. Jeg fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver
3. Jeg fikk gode ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner
4. Jeg fikk samarbeide med folk med ulik kulturbakgrunn
5. Jeg utviklet gode evner til å møte mennesker i ulike livssituasjoner
6. Jeg utviklet kompetanse til å mobilisere menneskelige ressurser hos andre
7. Utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid

Figur 3.20 Vurdering av lederevner. N = 138

Størst enighet var det blant kandidatene på utsagnet «jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner» (1). Forskjellene mellom gruppene var imidlertid stor fra så å si unison enighet fra faglærerkandidatene til litt over halvparten av kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning.

På fire av de øvrige utsagnene var det flere som var enige i utsagnet enn uenige. Dette gjaldt utsagn 2 «jeg fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver» hvor 41 prosent var enige og 28 prosent uenige. På utsagn 3 «jeg fikk gode ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» var 44 prosent enige og 25 prosent uenige. På dette utsagnet var det også forskjell mellom kandidatgruppene ved at kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning var mer uenige enn de øvrige. På utsagn 5 «jeg utviklet gode evner til å møte mennesker i ulike livssituasjoner» var 46 prosent enige og 25 prosent uenige, og det var ikke forskjeller mellom kandidatgruppene. På

utsagn 6 «jeg utviklet kompetanse til å mobilisere menneskelige ressurser hos andre» var andelen med enige noe lavere med 37 prosent og 25 prosent uenige. Alle disse utsagnene hadde en verken enig eller uenigandel på rundt 1/3 av svarene.

Flest uenige fant vi på utsagnene «jeg fikk samarbeide med folk med ulik kulturbakgrunn» (4) og «utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid» (7) hvor prosentandelen uenige var henholdsvis 41 og 37. På det siste utsagnet var det klare forskjeller mellom gruppene ved at faglærer-utdanningskandidatene i musikk og kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning hadde en vesentlig høyere andel uenigsvar enn gjennomsnittet, henholdsvis 50 og 46 prosent. Svarene på disse to utsagnene hadde en høy andel verken-eller-svar.

Våre tidligere undersøkelser viste at profesjonskandidatene hadde et flertall som var enig i alle utsagnene og verken-eller-svarene lå noe lavere med fra 20 til 25 prosent. Det eneste avviket gjaldt det siste utsagnet hvor enigheten var kommet ned på 43 prosent, men det var likevel flere enn de som var uenige.

De BA-utdanningene som var med i fjorårets undersøkelse svarte omtrent likt på det første utsagnet. De øvrige utsagnene hadde alle mindre enn 40 prosent enig eller helt enig svar. På flere av utsagnene var det også forskjeller mellom de forskjellige BA-kandidatene. Andelen som svarte verken enig eller uenig var også ganske høy og dermed forholdsvis lik denne undersøkelsen.

3.4.6 Behov for videreutdanning eller spesialisering

Kandidatene ble spurt om de hadde gjennomført eller gjennomfører tilleggsutdanning eller fordypning. Mange kandidater fortsetter erfaringsvis bachelorutdanningen sin for å kunne få mastergrad, men en del kandidater fortsetter også utdanningen sin som et svar på et vanskelig arbeidsmarked særlig dersom de ikke ønsker å ta arbeid langt fra hjemstedet. Blant våre kandidater fant vi at over halvparten, 53,3 prosent, svarte ja på spørsmålet om de hadde gjennomført eller gjennomfører tilleggsutdanning eller fordypning.

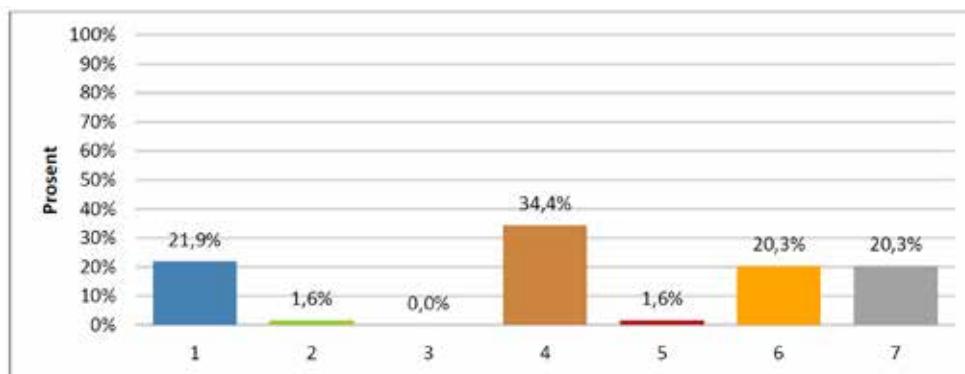
I tabellen nedenfor er svarerne fordelt på våre tre kandidatgrupper. Vi ser av tabellen at det spesielt innenfor faglærergruppene er svært mange som fortsetter utdanningen sin. Den klare forskjellen vi ser mellom gruppene er forklarlig. For mange kandidater er den praktisk-pedagogiske utdanningen en avslutning på et fullført fagstudium, men for kandidatene med faglærer-utdanning finnes det flere andre relevante muligheter.

Kandidatgruppe	Antall	Prosent
Praktisk-pedagogisk utdanning	30	38
Faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag	34	77
Faglærerutdanning i musikk	9	69
Til sammen	73	53

Tabell 3.5 Kandidater som svarer ja på spørsmålet om de har gjennomført eller gjennomfører tilleggsutdanning eller fordypning. Antall. Prosent. N = 137

Både for faglærere og kandidater fra den praktisk-pedagogiske utdanning med fagutdanning på bachelornivå finnes attraktive masterstudier som vil kunne forbedre kandidatenes konkurranse-situasjon i arbeidsmarkedet eller gi andre og mer interessante jobber. Men flere av kandidatene med faglærerutdanning plusser også på med andre fag fordi det er vanskelig å få lærerjobber på mange skoler dersom de bare kan undervise i ett fag. For de BA-kandidatene vi har undersøkt tidligere fant vi stor variasjon i tendensen til å ta videreutdanning eller spesialisering. Prosentene lå fra litt over 20 til over 70. Svarene kunne der ses om en kombinasjon mellom vansker med å få en attraktiv og relevant jobb og at det fantes relevante tilbud på masternivå. Allmennlærere lå temmelig høyt med 47 prosent som gjennomførte tilleggsutdanning eller spesialisering, mens førskolelærere og sykepleiere lå aller lavest med henholdsvis 23 og 20 prosent.

De som svarte nei på spørsmålet om de har gjennomført eller gjennomfører tilleggsutdanning eller fordypning ble spurt om årsaken til at de ikke hadde gjort dette. Svarene er gjengitt i figuren nedenfor.

Figur 3.21 Begrunnelser for ikke å ta tilleggsutdanning. Prosent. N = 64

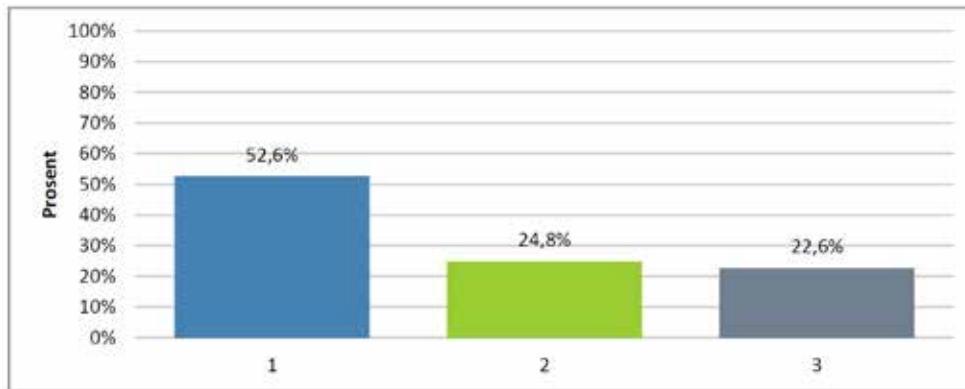
1. Planla ikke tilleggsutdanning, fordypning eller masteremne
2. Kom ikke inn på tilleggsutdanning eller fordypning
3. Kom ikke inn på masterstudie
4. Fikk en jobb jeg ønsket meg
5. Fikk ikke permisjon fra jobb
6. Ønsket arbeidserfaring før jeg går videre med en høyere utdanning
7. Annet

Vi ser da av figuren at for 1/3 av denne gruppen var den viktigste årsaken at de har fått en jobb som de ønsket seg. 22 prosent svarte også at de ikke planla noe mer enn det de allerede nå hadde gjennomført og ga dermed uttrykk for at de hadde fullført det utdanningsløpet de hadde planlagt. 1/5 av kandidatene svarte at de ønsket arbeidserfaring før de eventuelt går videre med mer utdanning. Men det er også interessant at så å si ingen svarte at de ikke har tatt videre utdanning fordi de ikke kom inn på studier eller ikke fikk permisjon fra jobben.

3.5 Mulige forbedringer i studietilbudet og anbefalinger til andre

3.5.1 Gjenvalg og generelle forbedringsforslag

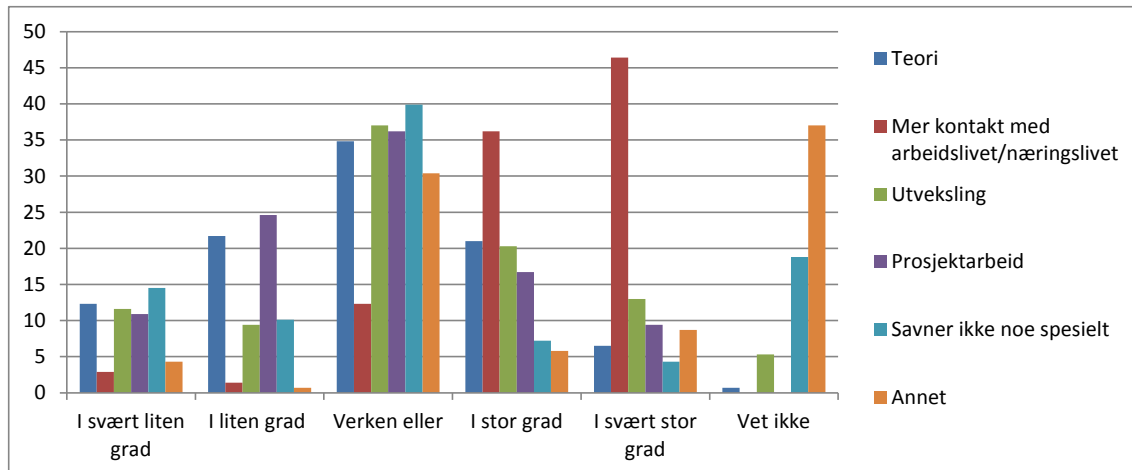
For å få en indikasjon på hvordan de vurderte studiet sitt etter å ha begynt i arbeid ble kandidatene spurt om de ville valgt det samme studiet på nytt.

Figur 3.22 Valg av samme studium igjen. Prosent. N = 138

Svaralternativene er (1) Ja, (2) Nei eller (3) vet ikke. Figuren viser at over halvparten av kandidatene svarte positivt på spørsmålet om de ville valgt det samme studiet om de skulle begynt å studere i dag. ¼ av kandidatene svarte nei og 23 prosent svarte vet ikke. Forskjeller mellom kandidatgruppene var små. For profesjonskandidatene fant vi i vår tidligere undersøkelse at 3/4 av kandidatene ville valgt samme studium på nytt, mens for BA-kandidatene vi hadde med i vår tidligere undersøkelse, hadde andelen ja svar sunket til 43 prosent og 1/3 av kandidatene svarte at de ikke ville søkt det samme studiet på nytt. Antallet som svarte ja, ligger altså 10 prosent høyere på denne undersøkelsen enn for de øvrige BA-kandidatene, men altså vesentlig lavere enn for profesjonskandidatene.

Kandidatene ble videre spurt om hva de kunne ønsket seg mer av under utdanningen. Svaralternativene var på en skala fra «i svært stor grad» til «i svært liten grad» og det var ikke store forskjeller mellom de ulike kandidatgruppene på disse vurderingene.

Figur 3.23 Kandidaten ønsket seg mer eller mindre av under utdanning. N = 138

Selv om vi ikke fant store forskjeller mellom de enkelte kandidatgruppene vi undersøkte så er det ulike oppfatninger mellom de enkelte kandidatene innenfor hver utdanning. Vi ser for eksempel at svarene på spørsmålet om kandidatene ønsket mer teori fordeler seg med 36 prosent som svarte verken mer eller mindre, mens 28 prosent ønsket seg mer og 35 prosent ønsket seg mindre. Når det gjaldt praksis eller kontakt med arbeidslivet var bildet mer entydig. Her svarte hele 47 prosent i svært stor grad og 37 prosent i stor grad. Altså ville til sammen 84 prosent ha mer praksis eller kontakt med arbeidslivet. Disse svarene var forholdsvis like de svarene vi fikk i våre tidligere undersøkelser av profesjonskandidatene og utvalgte BA-kandidater.

Når det gjaldt utveksling mente 35 prosent at de gjerne ville ha mer, mens 38 prosent svarte verken eller. Også spørsmålet om de ønsket mer prosjektarbeid fikk en stor andel verken mer eller mindre-svar, mens 27 prosent ønsket mer. Og spørsmålet om det var noe de savnet fikk 42 prosent verken eller svar. Også disse spørsmålene ga svar som var forholdsvis like de vi fikk på foregående undersøkelser. Det var heller ikke mange som hadde konkrete svar på hva ellers de mente utdanningen kunne inneholde, men det var flere forbedringsforslag som gjaldt gjennomføringen av studiet og bedre oppfølging fra lærerne. Spesielt ble det trukket fram mulige forbedringer i forhold praksis i skolen.

3.5.2 Anbefalinger til andre

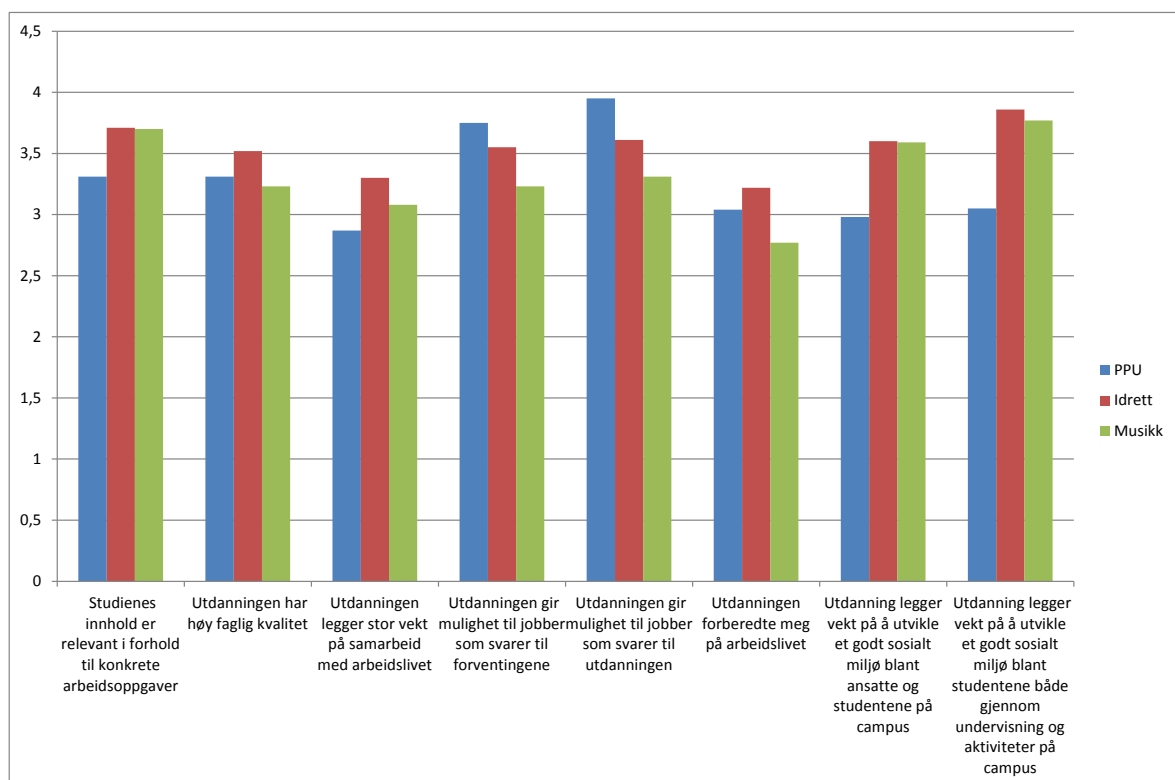
Kandidatene ble spurt om de ville anbefale studiet sitt til andre. For profesjonsutdanningene ville 91 prosent anbefale studiet til andre. For de BA-utdanningene vi undersøkte tidligere var det rundt 80 prosent som svarte ja, mens de resterende 20 prosent av kandidatene ikke ville anbefale studiene til andre. I denne undersøkelsen fant vi enda litt lavere tall: 77 prosent ville anbefale studiet ved Høgskolen i Hedmark til andre, mens 23 prosent ikke ville gjøre det. Det var en tendens til at flere av kandidatene i faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag vil anbefale studiet til andre mens færre enn gjennomsnittet i faglærerutdanningen i musikk vil anbefale sin utdanning, men forskjellene er ikke signifikante.

For å få nærmere kjennskap til kandidatenes vurderinger av den utdanningen de hadde gjennomført og sammenhengene med arbeidslivet fikk de 8 spørsmål for å utdype anbefalingen sin.

Kandidatene ble bedt om å ta stilling til følgende åtte utsagn:

1. Studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver
2. Utdanningen har høy faglig kvalitet
3. Utdanningen legger stor vekt på samarbeid med arbeidslivet
4. Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventningene
5. Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen
6. Utdanningen forberedte meg på arbeidslivet
7. Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant ansatte og studentene på campus
8. Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant studentene både gjennom undervisning og aktiviteter på campus

Kandidatene ble de bedt om å ta stilling til utsagnene på en skala fra i svært stor grad til i svært liten grad. Gjennomsnittsverdiene for hver utdanning er gjengitt i tabellen nedenfor.

Figur 3.24 Hva vil du fremheve ved utdanningene til andre. N = 137

Disse spørsmålene oppsummerer hvordan kandidatene vurderte utdanningene sine når de var kommet i arbeid eller var arbeidssøkende og kunne se utdanningene sine litt på avstand. Profesjonsutdanningene som vi har undersøkt tidligere var overveiende svært positive i sine vurderinger. BA-kandidatene i fjorårets undersøkelse hadde større ulikheter i sine vurderinger. Dette skyldes både at det ikke er så entydige bånd mellom utdanning og yrkesutøvelse for disse utdanningene som vi finner i profesjonsutdanningene, men også et vanskeligere arbeidsmarked. Andre undersøkelser har vist at kandidater er mer positive i sine vurderinger av utdanningen sin dersom det er lett å finne relevante jobber enn om arbeidsmarkedet er vanskelig.

I denne undersøkelsen kunne vi forvente en positiv effekt ut fra sammenhengen mellom utdanning og profesjon, men på den annen side er fagutdanningene smalere og kan gi færre jobbmuligheter.

Mest positive var disse kandidatene til utsagn 5 «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen» og nesten like positive til utsagn 4 «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventningene» med henholdsvis 72 og 62 prosent bekræftende svar. Også utsagn 1 «studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver» hadde 61 prosent positive svar, men her svarer 23 prosent av kandidatene verken eller, og utsagn 2 «utdanningen har høy faglig kvalitet» ga 60 prosent positive svar mens 1/3 av kandidatene svarte verken eller. Ingen av disse utsagnene viste forskjeller mellom kandidatgruppene i vår undersøkelse.

På utsagn 3 «utdanningen legger stor vekt på samarbeid med arbeidslivet» svarte 43 prosent verken eller, 29 prosent svarte i stor grad og 27 prosent svarte i liten grad. På vår tidligere undersøkelse av BA-kandidater svarte omtrent samme andel i stor grad, men verken eller svarene var langt færre og nær halvparten svarte i liten grad.

De tre siste utsagnene (6, 7, 8) har mellom 34 og 39 prosent svart i stor grad og mellom 31 og 14 prosent i liten grad mens verken–eller-prosentsene lå på cirka 30. Det var på utsagn 6 «utdanningen forberedte meg på arbeidslivet» at ganske mange svarte i liten grad (31 prosent). Tilsvarende fordeling på utsagn 6 hadde også kandidatene på de BA-utdanningene vi undersøkte tidligere. Når det gjaldt utsagnene om det sosiale livet på campus (utsagnene 7 og 8) hadde kandidatene fra BA-utdanningene i fjorårets undersøkelse vesentlig mer positive svar enn kandidatene i denne undersøkelsen ved at mer enn 2/3 besvarte påstanden med i stor grad.

4. Oppsummering

Målgruppen for denne undersøkelsen var kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning og fra faglærerutdanningene i kroppsøving og idrettsfag og musikk som avsluttet sine studier i perioden 2011–2013. Data ble samlet inn senhøstes 2014. Det var da nær 1 ½ år siden de siste av kullene vi undersøkte fullførte sin utdanning ved Høgskolen i Hedmark. Disse kandidatgruppene er noe forskjellig og dette avspeiles delvis i resultatene av undersøkelsen. Kandidatene i praktisk-pedagogisk utdanning har oftest avsluttet fagstudier og sikter mot en karriere i skolen. Det er da nødvendig å ta praktisk-pedagogisk utdanning for å få fast tilsetning i utdanningssystemet. En god del av kandidatene har allerede midlertidig jobb i skolen og tar utdanningen på deltid.

Faglærerkandidatene har fullført en BA-utdanning innenfor ett fag. Faglærerutdanningene i kroppsøving og idrettsfag og i musikk kan vurdere flere alternativer for videre karriere. De kan fortsette med utdanning enten på masternivå eller de kan ta ytterligere fag for å få en bredere kompetanse. Begge deler kan øke mulighetene for jobb innenfor skoleverket. Om de velger å søke seg arbeid så kvalifiserer begge faglærerutdanningene for jobber utenom skoleverket.

Nedenfor er de viktigste resultatene fra denne undersøkelsen oppsummert punktvis. Noen steder er det kommentert forhold som oppdragsgiver bør være spesielt oppmerksom på.

1. Informasjonen om studiene til kandidatene i denne undersøkelsen kommer først og fremst fra høgskolens nettsider (66 prosent), dernest fra andre studenter og venner (27 prosent) og fra samordna opptak (25 prosent). Betydningen av høgskolens nettsider har økt betydelig i forhold til våre tidligere undersøkelser. Dette skyldes for en stor del søkerne til der praktisk-pedagogiske studiet som har lokalt opptak, men også for faglærerkandidatene ser vi en økning fra undersøkelsen publisert i 2014. Alle øvrige informasjonskilder har mindre betydning. Kandidatenes mønster for innhenting av informasjon om studiene har endret seg noe i våre tre undersøkelser. Det er høgskolens eget nettsted som nå framtrer som den absolutt mest betydningsfulle kilden til informasjon. Dette kan ha sammenheng med hovedmønsteret med regional rekruttering til mange av høgskolen studier.

2. Kandidatene fikk en serie spørsmål om hvilke yrkesmuligheter de vektla ved valg av studietilbud. Disse kandidatene la mest vekt på at «jobben er samfunnsnyttig». Spesielt kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning la stor vekt på dette og på at det var mulig «å kombinere jobb og familie». Med nest høyest gjennomsnittsverdi kom «store muligheter for læring og utvikling». Forhold som gjaldt «gode jobbmuligheter» og «trygg arbeidsplass» var også viktige ved valget. Minst betydning hadde «internasjonale karrieremuligheter». Lønnsnivå ble heller ikke ansett for å ha stor betydning ved valg av disse studiene, og bare faglærerkandidatene i kroppsøving og

idrettsfag mente «mulighetene for ledelsesoppgaver» var av betydning, ikke de øvrige. Samlet var profilen i svarene temmelig likt de svarene som kandidatene fra profesjonsutdanningene ga i vår første undersøkelse.

3. Under halvparten (45 prosent) av kandidatene mente at studietilbudet svarte til de forventningene som ble skapt av høyskolen i forkant. Dette er vesentlig lavere enn det profesjonskandidatene mente hvor nesten 2/3 ga uttrykk for at studietilbudet svarte til forventningene. Også fjorårets undersøkelse av utvalgte BA-utdanninger kom ut med en høyere prosent samsvar (56 prosent). I denne undersøkelsen fordelte resten av svarene seg omtrent likt på verken–eller og liten grad av samsvar.

Om vi ser tilbake på punkt 1 ovenfor hvor vi så at høyskolens egne nettsider er den viktigste informasjonskilden og dermed sterkt medvirkende til de forventninger høyskolen skaper, og resultatet hvor under halvparten opplever at det er samsvar mellom disse forventningene og kandidatenes erfaringer med studiene, så må dette kunne beskrives som bekymringsfullt. Ikke minst når forskjellen mellom forventninger og erfaringer ser ut til å øke.

4. Alle disse kandidatgruppene hadde gode muligheter for jobb utenom studiene, og det viste seg at de aller fleste (91 prosent) jobbet ved siden av studiene. Dette er en noe høyere andel enn den vi fant for profesjonskandidatene tidligere, men en medvirkende årsak er sannsynligvis at en del av kandidatene på praktisk-pedagogisk utdanning tok denne på deltid.

5. Rekrutteringsmønsteret var nokså ulikt for kandidatgruppene i denne undersøkelsen. Kandidatene med praktisk-pedagogisk utdanning prioriterte geografisk nærhet til studiestedet. De deltok forholdsvis lite i sosiale aktiviteter på studiestedet utenom undervisningstiden. Men alle gruppene fikk nye venner og bekjenskaper gjennom utdanningen. Faglærer kandidatene i kroppsøving og idrettsfag la i flere tilfeller vekt på at de kjente noen som gikk på studiet fra før eller skulle begynne der. Kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning la i liten grad vekt på faglig og sosialt miljø ved valg av studiested mens 1/3 av faglærer kandidatene pekte på dette som en begrunnelse.

6. Samlet sett var 63 prosent av kandidatene i jobb etter fullført utdanning, men det var en markert forskjell mellom kandidatgruppene. 4 av 5 kandidater med praktisk pedagogisk utdanning var i jobb. Dette illustrerer at denne utdanning kommer til slutt i utdanningsløpet og bare 15 prosent oppga at de fortsatte å studere. For faglærerutdanningene var 43 prosent av kandidatene i kroppsøving og idrettsfag i jobb og 23 prosent av kandidatene i musikk. Svært mange, særlig på musikk, hadde fortsatt med studier. Dette kan ha flere grunner. Det kan være et vanskelig arbeidsmarked om en ønsker å arbeide i skoleverket med bare ett fag. Det er derfor flere som ønsker å ta et fag i tillegg til faglærerutdanningen. Men det finnes også attraktive masterutdanninger innenfor begge disse fagområdene som kan gi andre arbeidsmuligheter enn det faglærerutdanningen kan gi. Samlet var det få kandidater (6 prosent) som oppga at de hadde fullført utdanningen sin og var arbeidssøkende.

7. Av de kandidatene som var i jobb var 6 av 10 i faste jobber. Noen (16 prosent) jobbet utenfor det fagområdet de var utdannet for. De fleste hadde praktisk-pedagogisk utdanning og oppga få jobber innenfor sitt geografiske område og fagkretsen i utdanningen som årsak. De aller fleste kandidatene i jobb var ansatt innenfor offentlig sektor. Det var det samme som vi fant for profesjonskandidatene i vår tidligere undersøkelse.

8. For å finne sin første relevante jobb brukte 6 av 10 stillingsutlysninger i trykte medier og internett. 1/3 gjorde bruk av personlige nettverk og 1/4 tok direkte kontakt med arbeidsgiver. Dette gjenspeiler at svært mange av de relevante jobbene vil være innenfor offentlig sektor og der vil stillingene vanligvis bli utlyst offentlig.

9. Kandidatene la først og fremst vekt på «et godt arbeidsmiljø» og «stabil og trygg arbeidsplass» når de søkte sin første relevante jobb. Disse faktorene var nå viktigere enn da de vurderte begrunnelser for yrkesvalget (se pkt 2 ovenfor). Men også forhold som var knyttet til kandidatens egen læring og faglige utvikling ble tillagt vekt. Det samme gjaldt arbeidsplassens geografiske plassering. Svarmønsteret var nokså likt det kandidatene på en del BA-utdanninger oppga i vår tidligere undersøkelse.

10. Kandidatens arbeidsteder er geografisk konsentrert til Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo. Særlig kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning sørger for dette. Når det finnes en del kandidater utenom dette geografiske kjerneområdet skyldes dette i hovedsak kandidater fra faglærerutdanningene. Spredningen var dermed ganske lik den vi hadde for profesjonsutdanningene.

11. Overgangen til arbeidslivet er ofte et kritisk punkt for nyutdannede kandidater og oppfølgingen på første arbeidsplass er derfor viktig for yrkeskarrieren. Bare 1/3 av kandidatene oppga at de var fornøyd eller svært fornøyd med den oppfølgingen og veiledningen de fikk. Nær halvparten var verken fornøyd eller misfornøyd og 1/5 var misfornøyd eller svært misfornøyd. Dette var vesentlig lavere tall enn den vi fant for profesjonsutdanningene, men også lavere enn de vi fant for de øvrige BA-utdanningene vi har undersøkt tidligere. Her er det et betydelig forbedringspotensial og det bør vurderes om det er tiltak høyskolen kan bidra med.

12. Kandidatene ble spurt om hvor attraktiv utdanningen var i forhold til konkurrerende utdanninger. 43 prosent besvarte spørsmålet positivt, de fleste svarte attraktivt og bare få svarte svært attraktivt. Men det var 1/4 av svarerne som mente at utdanningen ikke var attraktiv og en stor andel (34 prosent) svarte verken eller. Dette var svært forskjellig fra profesjonsutdanningene hvor 72 prosent opplevde utdanningene som attraktive, men bedre enn for BA-kandidatene vi har undersøkt tidligere hvor bare 31 prosent beskrev utdanningene som attraktive. Det var faglærer-kandidatene i musikk som ga uttrykk for at de oppfattet utdanningen som minst attraktiv. Dette kan være en del av forklaringene på at mange av disse kandidatene har fortsatt utdanningen sin. Men det var også et paradoks at kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning heller ikke oppfattet utdanningen som i nærheten av å være så attraktiv som de øvrige profesjonsutdanningene.

13. Selv om kandidatene ikke oppfattet utdanningen sin som spesielt attraktiv så har vi i tidligere undersøkelser av BA-kandidater vist at kandidatene like fullt var fornøyd. Dette bildet fikk vi også i denne undersøkelsen. 2/3 av kandidatene var fornøyd med utdanningen og bare 10 prosent uttalte at de var misfornøyd og ingen var svært misfornøyd. Mens vi i forrige avsnitt (12) viste at det var forskjeller på hvor attraktiv utdanningene var, så viste det seg at det var små forskjeller når det gjaldt hvor fornøyd kandidatene var.

14. Kandidatene ble så bedt om å vurdere sin egen kompetanse ved å svare på fire grupper av spørsmål innenfor fire ulike kompetanseområder.

a. Arbeidslivskompetanse: Kandidatene rangerte mest positivt de utsagnene som hadde med den kompetansen, det innholdet og de praktiske ferdighetene som utdanningen hadde. Eksempler på slike utsagn er: «utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid» og «gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttige i mitt arbeid». De var mindre enige om at «utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb» og flertallet var uenige i utsagnet om at «utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy». Svarmønstret hadde mange likhetstrekk med de svarene vi fikk i vår tidligere undersøkelsen av profesjonsutdanningene.

b. Kompetanse i kommunikasjon og formidling: Kandidatene er enige i at de har fått god trening i skriftlig og muntlig fremstilling, i å arbeide selvstendig og trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner. De skårer lavere på spørsmålene om trening i tverrfaglig samarbeid og gode forhandlingsevner. Kandidatene i denne undersøkelsen svarer nokså likt med kandidatene i våre tidligere undersøkelser.

c. Generelle ferdigheter: Det var enighet om at evner til å reflektere over faglige problemstillinger, se nye muligheter eller perspektiver og tenke resultatorientert var godt utviklet, men på dette siste området hadde kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning en svakere skåre enn de øvrige kandidatene.

d. Lederevner: Størst enighet var knyttet til utsagnet «jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner», men med lavest skåre fra kandidatene fra praktisk-pedagogisk utdanning. Lavest skåre fant vi på utsagnet «jeg fikk samarbeide med folk med ulik kulturbakgrunn», og blant kandidatene på praktisk-pedagogisk utdanning og faglærerutdanning i musikk fikk også utsagnet «utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid» lavere skåre enn gjennomsnittet. Men både kandidatene i denne undersøkelse og i den tidligere undersøkelsen av BA-kandidater ga en ganske høy verken-eller-andel av svar i motsetning til profesjonskandidatene.

15. For å få en annen indikasjon på hvor fornøyd studentene var med studiet sitt, ble de spurt om de ville valgt det samme studiet på nytt. 53 prosent svarer ja på spørsmålet mens 25 prosent svarer nei og 23 prosent svarer vet ikke. Til sammenlikning svarte $\frac{3}{4}$ av profesjonskandidatene og 43 prosent av BA-kandidatene i våre tidligere undersøkelser ja på det samme spørsmålet. Siden vi vet fra andre undersøkelser at svarene på dette spørsmålet ofte avhenger av arbeidsmarkedet, kan det synes paradoksalt med en lav andel ja-svar når det egentlig ikke er særlig stor ledighet i disse

kandidatgruppene. På den annen side så vi altså at selv om mange av kandidatene uttrykte at de var fornøyd med studiet så opplevde de ikke at utdanningen var attraktiv i arbeidsmarkedet, jf. punktene 12 og 13 ovenfor.

16. Vi ba kandidatene om et tilbakeblikk på utdanningen sin om det var noe de ønsket mer av eller noe de ønsket mindre av. 4 av 5 studenter ønsket seg mer kontakt med arbeidslivet og dette er et svar vi kjenner igjen fra våre tidligere undersøkelser. For øvrig var svarene nokså splittet innad i gruppene ved at noen mente mer av noe og andre mindre av noe med en høy andel verken–eller-svar. Så hovedbildet er fortsatt at selv om kandidatene har hatt praksis i studiet sitt så ønsker de seg fortsatt mer kontakt med arbeidslivet.

17. 77 prosent av studentene ville anbefale studiet sitt til andre. Dette er noe lavere enn for profesjonsutdanningene hvor over 90 prosent ville anbefale studiet sitt til andre.

18. For å utdype spørsmålet om kandidatene ville anbefale utdanningen sin til andre, fikk de 8 spørsmål som ga et tilbakeblikk på utdanningen de hadde gjennomført for 1 ½ år siden eller mer. Mest positive var kandidatene til utsagnet «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen». Dernest kom utsagnene «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventningene» og «studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver». Dette kan ses som en utdyping av det generelle svaret de fleste har gitt tidligere i undersøkelsen om at de var fornøyd med utdanningen. Men flere av de øvrige utsagnene har mange verken–eller-svar og utsagnet «utdanningen forberedte meg på arbeidslivet» har omtrent 1/3 positive svar og like mange negative. Disse svarene bekrefter også et svar vi har fått tidligere i undersøkelsen (jf pkt 16) og understreker at studentene ønsker seg mer kontakt med arbeidslivet. Et mulig svar på dette kan være at utdanningen bør forberede studentene mer på arbeidslivet.

Litteraturliste

- Arnesen, C. Å. (2010). *Kandidatundersøkelsen 2009. Hovedresultater*. Oslo: NIFU rapport 28/2010.
- Berg, B. og Knudsmoen, H. (2014). «BA-kandidaters vurdering av overgangen fra utdanning til arbeidslivet». *Kandidatundersøkelse av utvalgte bachelorutdanninger ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2011 og 2012*. (Høgskolen i Hedmark Rapport nr. 5, 2014). Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Høgskolen i Hedmark (2011). *Kvalitetsrapport for utdanningsvirksomheten 2010*. Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Karrieresenteret og TNS Gallup (2011). *Frastudiertiljobb i Bergensregionen – Kandidatundersøkelsen 2011. En kartlegging av karriereløp etter endt utdanning for kandidater ved HiB, NHH og UiB, uteksaminert i 2009*. Lokalisert på http://www.sib.no/no/karriere/pa-terskelen-til-arbeidslivet/copy_of_kandidatundersokelsen-1/kandidatundersokelsen-2011/view
- Knudsmoen, H. og Berg, B. (2013). «Tilfredse kandidater». *Kandidatundersøkelse av profesjonsutdanningene ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2010 og 2011*. (Høgskolen i Hedmark Rapport nr. 2, 2013) Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Rambøll (2008): *Universitetet i Oslo. Kandidatundersøkelsen 2008. Arbeidslivstilknytning og tilfredshet med egen utdanning blant kandidater utdannet i perioden 2005–2007. Resultatrapport*. Oslo: Rambøll.
- Støren, L. A. Arnesen, C. Å. og Wiers-Jenssen, J. (2012). *Arbeidsmarkedsituasjon og tilfredshet med utdanningen blant ulike grupper av nyutdannede*. NIFU: rapport 39/2012.

Vedlegg

Kandidatundersøkelsen i 2014

Kandidatundersøkelsen gjennomføres for studenter/kandidater som fullførte sin utdanning ved Høgskolen i Hedmark på utdanningene nevnt nedenfor i 2011, 2012 og 2013.

Kandidatundersøkelsen er åpen fram til 19.desember, vinneren av to gavekort på 3000 kr vil bli trukket når undersøkelsen er stengt. Undersøkelsen tar om lag 20 minutter å gjennomføre. Takk for at du deltar!

Bakgrunnsvariabler

Kryss av for den utdanningen du har fullført ved Høgskolen i Hedmark

- Praktisk pedagogisk utdanning
- Faglærerutdanning i kroppsøving og idrettsfag
- Faglærerutdanning i musikk

Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier?

- Jeg har fortsatt å studere etter å ha fullført denne utdanningen
- Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
- Jeg har avsluttet mine studier og er arbeidssøkende

Jeg er

- Kvinne
- Mann

Fødselsår [skriv inn]

Gjennomføringstid på utdanningen?

- 1 år
- 2 år
- 3 år
- 4 år
- 5 år
- 6 år
- Mer enn 6 år

Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter ved siden av studiene?

- Jobbet innenfor fagområdet i studietiden
- Jobbet utenfor fagområdet i studietiden [skriv inn hva]
- Hadde verv på HH
- Hadde verv i en annen organisasjon
- Drev med frivillig arbeid
- Nei, ingen av disse

Begrunnelse for valg av studietilbud

Hvilke yrkesmessige forhold vektla du i valg av studietilbud?

- At yrket er faglig utfordrende
- Stor mulighet for læring og utvikling
- Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
- Mulighet for ledelsesoppgaver
- Lønnsnivå
- Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
- Stabil og trygg arbeidsplass
- Mulighet til å kombinere jobb og familie
- Jobben er samfunnsnyttig
- Gode jobbmuligheter
- Gode karrieremuligheter
- Internasjonale karrieremuligheter
- Godt arbeidsmiljø
- Annet [skriv inn]

Vurderes etter skalaen;

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller
- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke

Hvor fikk du informasjon om denne utdanningen ved HH?

- Høgskolen nettsider
- Samordna opptak
- Rekrutteringskampanje
- Rådgiver i videregående skole
- Utdanningsmesser
- Annonsering
- Studieadministrasjonen
- Fra familie
- Fra andre studenter og venner
- Sosiale medier

Informasjon fra HH om studiet. Samsvarte studiet med de forventningene om studietilbudet som ble skapt av høgskolen i forkant?

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller
- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke

Overgang til arbeidsliv

Hva slags arbeidsforhold har du nå?

- Fast ansettelse
- Vikariat/Engasjement
- Permisjon (fra jobb)
- Selvstendig næringsdrivende
- Jobbsøker/Arbeidsledig
- Annet

I hvilken sektor er din nåværende stilling (eller den største delen dersom du har flere stillinger)?

- Privat sektor
- Kommunal sektor
- Fylkeskommunal sektor
- Offentlig eide foretak
- Statsforvaltningen eller underliggende etater
- Ideell organisasjon, frivillige eller interesseorganisasjon
- Arbeidssøker/-ledig
- Annet

Nåværende brutto årslønn: (sett inn)

Jobber du innenfor det fagområdet du er utdannet?

- Ja
- Nei [fyll in hva du jobber med]
- Har ikke jobb

Hvis svar er nei eller har ikke jobb;

Hvilke forhold mener du har hatt betydning for at du ikke har en relevant jobb?

- Ønsket å arbeide innenfor en annen næring enn den jeg er utdannet for
- Ønsket å arbeide som utøver
- For lite relevant yrkeserfaring
- For dårlige karakterer
- For lite yrkesrettet utdanning
- For mange andre med samme utdanning
- Få relevante stillinger å søke på
- Geografiske forhold
- Fagkombinasjon
- Studiestedet for dårlig til å formidle kompetansen
- Jeg selv er for dårlig til å formidle kompetanse

Vurderes etter skalaen;

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller
- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke)

Hva gjorde du etter fullført utdanning? (denne ble flyttet til side 1)

- Jeg fikk arbeid etter å ha søkt på stilling
- Jeg begynte i en stilling jeg hadde blitt tilbudt før fullført utdanning
- Jeg er fortsatt i stillingen eller hos arbeidsgiveren jeg hadde før avsluttet utdanning
- Jeg begynte i stillingen uten å søke
- Jeg fortsatte å studere et annet sted
- Jeg gikk arbeidsledig i over 6 måneder
- Jeg ble/fortsatte som selvstendig næringsdrivende
- Annet

Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb?

- Stillingsutlysninger i trykte medier og Internett
- Jobbdatabaser
- Personlige nettverk
- Praksissted
- Direkte kontakt med arbeidsgiver
- Vikarbyråer/bemanningsbyråer
- NAV
- Bedriftspresentasjon
- Sosiale medier
- Annet
- Har ikke jobb

Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb?

- Fikk jobb før jeg var ferdig med studiet
- 0-3 måneder
- 4-6 måneder
- 7-12 måneder
- Mer enn et år
- Har ikke relevant jobb

Omtrent hvor mange jobbsøknader ble sendt før du fikk tilbud om din første relevante jobb?

- 0
- 1-5 søknader
- 6-10 søknader
- 11-20 søknader
- 21-50 søknader
- 51 søknader eller flere

Hvor viktig var følgende faktorer for deg når du søker/søkte din første relevante jobb?

- At jobben er faglig utfordrende
- Stor mulighet for læring og utvikling
- Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
- Mulighet for ledelsesoppgaver
- Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk
- Lønnsnivå
- Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
- Stabil og trygg arbeidsplass
- Mulighet til å kombinere jobb og familie
- Jobben er samfunnsnyttig
- Gode karrieremuligheter
- Internasjonale karrieremuligheter
- Godt arbeidsmiljø
- Annet [skriv inn]

Vurderes etter skalaen;

- Svært viktig
- Viktig
- Verken eller
- Lite viktig
- Svært lite viktig
- Vet ikke

Jobber du heltid eller deltid?

- Heltid (100%)
- Heltid, men flere stillinger (100%) (Skal vi ha noe om hvor mange?) (eller alternativ, skriv inn prosent og antall stillinger)
- Deltid (50 % eller mer)
- Deltid (under 50 %)

Hvis deltid, vil du si det er frivillig eller ufrivillig at du jobber deltid?

- Frivillig
- Ufrivillig

I hvilket fylke jobber du?

- Akershus
- Aust Agder
- Buskerud
- Finnmark
- Hedmark
- Hordaland
- Nordland
- Nord-Trøndelag
- Møre og Romsdal
- Oppland
- Oslo
- Rogaland
- Sogn og Fordane
- Sør-Trøndelag
- Telemark
- Troms
- Vest-Agder
- Vestfold
- Østfold
- I utlandet [sett inn land]

Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studiet, inkludert den du har nå? (Bare til de som har svart «jeg har avsluttet mine studier og er i jobb» på spm 2.)

- 1
- 2
- 3 eller flere
- Har ikke jobb

Hvor lenge var du ansatt i din første jobb (også her)

- <2 måneder
- 2-6 måneder
- 7-12 måneder
- > 12 måneder
- Arbeider fortsatt i min første stilling innenfor fagområdet jeg er utdannet for
- Arbeider fortsatt i min første stilling utenfor fagområdet jeg er utdannet for
- Har ikke jobb

Hvor attraktiv opplever du at utdanningen din er på arbeidsmarkedet, sammenlignet med konkurrerende utdanninger?

- Svært attraktiv
- Attraktiv
- Verken eller
- Lite attraktiv
- Svært lite attraktiv

Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt på HH?

- Svært fornøyd
- Fornøyd
- Verken eller
- Misfornøyd
- Svært misfornøyd

Hvor fornøyd er du med oppfølgingen/veiledningen du har fått på arbeidsplassen i overgang fra utdanningen til jobb? (Bare til de som er i jobb jf spm 2.)

- Svært fornøyd
- Fornøyd
- Verken eller
- Misfornøyd
- Svært misfornøyd

Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om arbeidslivskompetanse som utbytte av utdanningen din?

- Utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
- Utdanningen ga meg kompetanse som arbeidslivet etterspør
- Praksis i studiet ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
- Utdanningen la stor vekt på praksis i arbeidslivet
- Utdanningens faglige innhold er nyttig i mitt arbeid
- Utdanningens innhold er relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i mitt arbeid
- Utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy
- Gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttig i mitt arbeid
- Utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid
- Utdanningen ga meg solid faglig basis som gjorde meg aktuell for ulike typer arbeid
- Utdanningen la vekt på samarbeid med arbeidslivet

Vurder etter skala;

- Helt enig
- Enig
- Verken eller
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om utvikling av kommunikasjon og formidling som utbytte av utdanningen din?

- Jeg fikk god trening i skriftlig fremstilling
- Jeg fikk god trening i muntlig fremstilling
- Jeg fikk god trening i å arbeide selvstendig
- Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglig diskusjoner
- Jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid
- Jeg fikk gode forhandlingsevner
- Jeg fikk trening på å få gjennomslag for egne ideer og perspektiver
- Jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner

Vurder etter skala;

- Helt enig
- Enig
- Verken eller
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om de ferdighetene du utviklet som utbytte av utdanningen

- Jeg opparbeidet gode evner til å reflektere over faglige problemstillinger
- Jeg opparbeidet kompetanse til å se nye muligheter/perspektiver og problemløsning
- Jeg opparbeidet gode ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger

Vurder etter skala;

- Helt enig
- Enig
- Verken eller
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om utvikling av lederevner?

- Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglig diskusjoner
- Jeg fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver
- Jeg fikk gode ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner
- Jeg fikk samarbeide med folk med ulik kulturbakgrunn
- Jeg utviklet gode evner til å møte mennesker i ulike livssituasjoner
- Jeg utviklet kompetanse til å mobilisere menneskelige ressurser hos andre
- Utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid

Vurder etter skala;

- Helt enig
- Enig
- Verken eller
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander?

- Jeg startet ved høyskolen fordi jeg kjente noen som gikk der eller ville begynne der
- Jeg fikk nye venner og bekjenskaper gjennom utdanningen
- Jeg startet ved høyskolen fordi det var nærmest bostedsadresse
- Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det faglige miljøet var bra
- Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det sosiale miljøet var bra
- Jeg deltok i sosiale aktiviteter utenfor avsatt undervisningstid når jeg studerte

Vurder etter skala;

- Helt enig
- Enig
- Verken eller
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Mulige forbedringer i studietilbudet og anbefalinger av studietilbudet til andre

Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hva skulle du ønsket mer av under utdanningen?

- Teori
- Praksis/kontakt med arbeidslivet
- Utveksling
- Prosjektarbeid
- Savner ikke noe spesielt
- Annet [Fyll inn]

Vurder etter skalaen;

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller
- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke

Har du gjennomført eller gjennomfører du tilleggsutdanning eller fordypning?

- Ja [fyll inn tilleggsutdanning, undervisningsfag, fordypning eller masteremne] [Hvilket]
- Nei [fyll inn hvilke faglige områder hadde du hatt interesse for når det gjelder tilleggsutdanning eller fordypning]

Hvis nei,

Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt tilleggsutdanning eller fordypning?

- Planla ikke tilleggsutdanning, fordypning eller masteremne
- Kom ikke inn på tilleggsutdanning eller fordypning
- Kom ikke inn på masterstudie
- Fikk en jobb jeg ønsket meg
- Fikk ikke permisjon fra jobb
- Ønsket arbeidserfaring før jeg går videre med en høyere utdanning

Annet

Vil du anbefale utdanningen ved HH til andre?

- Ja
- Nei

Hva vil du fremheve ved utdanningen ved HH til andre?

- Studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver
- Utdanningen har høy faglig kvalitet
- Utdanningen legger stor vekt på samarbeid med arbeidslivet
- Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventingene
- Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen
- Utdanningen forberedte meg på arbeidslivet
- Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant ansatte og studentene på campus
- Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant studentene både gjennom undervisning og aktiviteter på campus

Vurder etter skala;

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller
- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke

Andre kommentarer [Skriv inn]